

571.145
ค. 145
1 8

พฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ตามการรับรู้ของนักศึกษา
ในมหาวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และมหาวิทยาลัยอีสาน-ใต้

ปริญญาานิพนธ์
ของ
บรรยง มีสติก

24 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2531

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177749

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณะ และคณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิญญานพิเศษ
จนเป็นที่แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....
.....ประธาน
.....กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....
.....ประธาน
.....กรรมการ
.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยความเรียบร้อย โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างดียิ่ง จากอาจารย์ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ ดร.ปฐม นิคมานนท์ กรรมการ และอาจารย์ ดร.สุวพร ทั้งสมวพงษ์ กรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ อย่างใกล้ชิดตลอดเวลา ผู้วิจัยขอจำใจตลอดไป

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมาทิน รุ่งเรืองธรรม ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิม เรียงจันทร์ รองศาสตราจารย์บุญ บุญวิรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกชัย สารีบุตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาคริต อนันทราวัน และอาจารย์คารม วงษ์อนุอัย ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

คุณประโยชน์ที่พึงได้จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแก่บิดา มารดา เด็กหญิงคุณัญ มีสติ และเด็กหญิงเทพสุนทรี มีสติ ธิดา ผู้มีส่วนช่วยในการให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสามารถทำงานลงไปได้ด้วยความเรียบร้อยในครั้งนี้

ยรรยง มีสติ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
ทวิแปรที่ศึกษา	5
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	6
สมมติฐานในการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
การสอนและปัญหาการสอนวิชาภาษาไทย	11
ลักษณะการสอนที่ดี	15
ลักษณะครูที่ดี	17
ลักษณะครูภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนการสอน	22
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32
การจัดกระทำกับข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	33

บท	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
5 สรุป อภิปรายผลและขอเสนอแนะ	56
บรรณานุกรม	64
ภาคผนวก	71
ภาคผนวก ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ	72
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	74
ภาคผนวก ค การแบ่งกลุ่มพฤติกรรมการสอนเป็นรายคาบ	83
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	85

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและสถาบันการศึกษา	30
2 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอน วิชาภาษาไทย ด้านการเตรียมการสอน	38
3 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอน วิชาภาษาไทย ด้านการเสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน	39
4 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอน วิชาภาษาไทย ด้านการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	42
5 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอน วิชาภาษาไทย ด้านการมอบหมายงาน	43
6 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอน วิชาภาษาไทย ด้านการเสริมแรงทางการเรียน	45
7 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอน วิชาภาษาไทย ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน	46
8 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอน วิชาภาษาไทย ด้านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม	47
9 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอน วิชาภาษาไทย ด้านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน	48
10 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอน วิชาภาษาไทย ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	49
11 เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยแต่ละคนและโดยส่วนรวม	50

12	เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อนกับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทยแต่ละคนและโดยรวม	52
13	เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วย ความพึงพอใจ กับนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วย ความจำเป็น ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์สอนวิชา ภาษาไทยแต่ละคนและโดยรวม	53
14	ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์สอน วิชาภาษาไทยทุกคน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเอกภาษาไทย ของนักศึกษา	55

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

วิทยาลัยครูเป็นสถาบันอุดมศึกษา ทำหน้าที่ผลิตครูโดยตรง และเป็นแหล่งใหญ่ที่สุดในการผลิตครูของประเทศ วิทยาลัยครูจึงมีความสำคัญในการช่วยสนับสนุนพัฒนาการศึกษาของชาติ ในระบบการฝึกหัดครูนั้น อาจารย์เป็นปัจจัยที่จะช่วยกำหนดคุณภาพของสถาบันและการเรียนการสอน เพราะอาจารย์เป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงในการถ่ายทอดวิชาความรู้แก่นักศึกษา (นีออน กลิ่นรักน และ คนอื่น ๆ 2526 : 131) การพัฒนาคุณภาพของอาจารย์จึงมีความจำเป็น เพื่อช่วยให้อาจารย์มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ รับรู้เทคนิคใหม่ ๆ ทำให้มีสมรรถภาพ ประสิทธิภาพทางการสอนและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ขึ้น และมีความตื่นตัวต่อความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ (ทัศนีย์ สุภเนธี 2526 : 60)

รัฐบาลมีนโยบายปรับปรุงการฝึกหัดครูให้มีประสิทธิภาพ โดยการคัดเลือกบุคคลที่มีความสามารถเหมาะสมมาเป็นอาจารย์สอนนักศึกษา สามารถเป็นอาจารย์ที่ดีและเป็นตัวอย่างได้ คือเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ ศรัทธาในอาชีพครูและมีความรับผิดชอบสูง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 122 - 123) นอกจากจะได้มีการปรับปรุงการคัดเลือกบุคคล ที่มีความรู้ความสามารถมาสอนแล้ว ยังได้มีการศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการปรับปรุงการสอนของอาจารย์กันอย่างกว้างขวาง ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ไอโอนนิส (Ioannis. 1968 : 25 - 29) ได้เสนอแนวทางการศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์สี่วิธีคือ ศึกษาจากรายงานการประเมินผลของผู้บริหารหรือศึกษานิเทศก์ การสังเกตของผู้เชี่ยวชาญ การรายงานโดยตัวผู้สอนเอง และจากการประเมินของผู้เรียน ส่วนการที่จะใช้วิธีใดนั้นขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย โอกาสและความสามารถในการใช้ แต่ละวิธีอาจมีทั้งข้อดีและข้อบกพร่อง

วิธีที่นับว่าใช้ไวยากรณ์ประการหนึ่งคือ การหาข้อมูลจากการให้ผู้เรียนเป็นผู้สังเกต และ
ประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ เพราะผู้เรียนเป็นผู้ใกล้ชิดและสัมพันธ์โดยตรง
กับการสอนของอาจารย์ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินผลการสอน ทำให้อาจารย์
ได้ทราบวิธีการสอนและข้อบกพร่องในการสอนของตน ทราบความต้องการของผู้เรียน
ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินการความคืบหน้าของใจ รวมทั้งฝ่ายบริหารจะได้มีแนวทางที่จะช่วยเหลือ
ไวยากรณ์ถูกต้อง ตรงกับความต้องการของทั้งสองฝ่าย (วิชัย กิสสระ 2519 : 16)
การประเมินผลย้อนกลับจากผู้เรียนสู่อาจารย์นั้น นอกจากจะเป็นการเปิดโอกาสให้
ผู้เรียนได้ระบายความรู้สึกนึกคิดของตน อันจะเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยทำให้การเรียน
ดีขึ้นแล้ว ยังเป็นการลดช่องว่างระหว่างอาจารย์กับผู้เรียนได้อีกด้วย (อนันต์ ศรีโสภา
และ คนอื่น ๆ 2519 : 18)

วิทยาลัยครูได้ผลิตครูสาขาวิชาต่าง ๆ หลายสาขาวิชา การผลิตครูภาษาไทย
เป็นโครงการหนึ่ง ที่มุ่งให้ครูซึ่งเป็นผู้มีความรู้และเข้าใจภาษาไทยอย่างแท้จริง
เป็นครูภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ มีความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของศิลปการใช้
ภาษา สามารถใช้ภาษาให้เกิดประโยชน์และสอดคล้องกับสภาพบ้านเมือง มีความซาบซึ้ง
ในสุนทรียภาพของวรรณกรรมไทย รวมทั้งศรัทธาและภูมิใจในการเป็นครูภาษาไทย
(สภาการฝึกหัดครู 2525 : 110)

วิทยาลัยครูเปิดสอนวิชาเอกภาษาไทย ระดับปริญญาตรี เป็นครั้งแรก เมื่อ
ปีการศึกษา 2517 ที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครู
พระนคร วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม และวิทยาลัยครูมหาสารคาม
และต่อมาได้ขยายไปยังวิทยาลัยครูทุกแห่งทั่วประเทศ (กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู
2520 : 48 - 49) อย่างไรก็ตาม วิทยาลัยครูประสบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน
วิชาภาษาไทย ทั้งในค่านิยมการสอน วิธีสอนและวัสดุอุปกรณ์ เช่น ใช้วิธีสอน
ไม่เหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาวิชา ขาดเทคนิคการสอนที่ดี ขาดวัสดุอุปกรณ์ประกอบการสอน
(นันทวิทยา ล่ำควน 2525 : 2) นอกจากนั้นอาจารย์ภาษาไทยส่วนใหญ่ยังเน้น
การสอนเขียนโดยใช้การจกจำและให้เขียนตาม ซึ่งไม่เป็นการส่งเสริมความคิดอิสระ

ของผู้เรียน สภาพบรรยากาศในห้องเรียนไม่เหมาะสมเท่าที่ควร (ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และ ประภาศวี สีหอำไพ 2525 : 15)

จากปัญหากังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนวิชาภาษาไทยผู้หนึ่ง มีความสนใจ และต้องการศึกษาพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย โดยศึกษาการรับรู้ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ในมหาวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และมหาวิทยาลัยอีสาน-ใต้ ผลจากการศึกษานี้ อาจใช้เป็นแนวทางเพื่อให้อาจารย์ผู้สอน และผู้นำที่รับผิดชอบในการปรับปรุงการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ให้นำไปพิจารณาปรับปรุงการสอน ให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิชาภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ อันมีผลต่อการผลิตครูภาษาไทยที่มีคุณภาพอีกด้วย

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ของนักศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และมหาวิทยาลัยอีสาน-ใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และมหาวิทยาลัยอีสาน-ใต้ ตามตัวแปรเพศ พื้นที่ความรู้วิชาภาษาไทยและสาเหตุที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทย
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษา ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และมหาวิทยาลัยอีสาน-ใต้ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์แก่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับ
ปริญญาตรี ในสหวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และสหวิทยาลัยอีสาน-ใต้ ทำให้ได้ทราบการรับรู้
ของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของตน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอน
ให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษากิจกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ตามการรับรู้
ของนักศึกษาในสหวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และสหวิทยาลัยอีสาน-ใต้ ในวิจัยนี้ จำกัดเฉพาะ
พฤติกรรมการสอนเท่านั้น คือ การเตรียมการสอน การเสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน
การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน การมอบหมายงาน การเสริมแรงทางการเรียน
การประเมินผลการเรียนการสอน การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม การสร้างบรรยากาศ
ในชั้นเรียน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอก
ภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 ในสหวิทยาลัยอีสาน-เหนือ
และสหวิทยาลัยอีสาน-ใต้ คือ วิทยาลัยครูเลย วิทยาลัยครูอุดรธานี วิทยาลัยครูสกลนคร
วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูนครราชสีมา และวิทยาลัยครูอุบลราชธานี จำนวนนักศึกษา
ทั้งหมด 180 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี
วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 ในสหวิทยาลัย

อีสาน-เหนือ และสหวิทยาลัยอีสาน-ใต้ คือ วิทยาลัยครูเลย วิทยาลัยครูอุดรธานี วิทยาลัยครูสกลนคร วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูนครราชสีมา และวิทยาลัยครูอุบลราชธานี พิจารณานาคนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดสัดส่วนของเศรษฐกิจและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่าง 129 คน แล้วจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและสถาบัน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะของนักศึกษาทั้งต่อไปนี้
 - 1.1 เพศ แบ่งเป็นชายและหญิง
 - 1.2 พื้นความรู้วิชาภาษาไทย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 1.2.1 เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน
 - 1.2.2 ไม่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน
 - 1.3 สาเหตุที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 1.3.1 เลือกเรียนด้วยความพึงพอใจ
 - 1.3.2 เลือกเรียนด้วยความจำเป็น
 - 1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ คะแนนเฉลี่ยสะสมทางการเรียน เฉพาะรายวิชาเอกภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การรับรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ในสหวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และสหวิทยาลัยอีสาน-ใต้ แก่ค่าน คือ
 - 2.1 การเตรียมการสอน
 - 2.2 การเสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน
 - 2.3 การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน
 - 2.4 การมอบหมายงาน
 - 2.5 การเสริมแรงทางการเรียน

- 2.6 การประเมินผลการเรียนการสอน
- 2.7 การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม
- 2.8 การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน
- 2.9 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษา ในวิจัยนี้ หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสองปี ในมหาวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และมหาวิทยาลัยอีสาน-ใต้
2. พื้นความรู้วิชาภาษาไทย หมายถึง ประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาไทยของผู้เรียน ก่อนเข้าศึกษาในระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย ในมหาวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และมหาวิทยาลัยอีสาน-ใต้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 2.1 เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน
 - 2.2 ไม่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน
3. สาเหตุที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทย ในวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ
 - 3.1 เลือกเรียนด้วยความพึงพอใจ หมายถึง การที่นักศึกษาเลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทย เนื่องจากรักที่จะเรียนวิชาหลักภาษา การใช้ภาษา วรรณคดีหรือวรรณกรรม อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลาย ๆ อย่าง หรือมีความประทับใจครูภาษาไทยที่เคยสอนมาก่อน เป็นต้น
 - 3.2 เลือกเรียนด้วยความจำเป็น หมายถึง การที่นักศึกษาเลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทย เนื่องจากมีความเห็นว่า วิชาเอกภาษาไทยมีจำนวนผู้สมัครสอบคัดเลือกน้อยกว่าวิชาอื่น หรือคิดว่าจะสามารถเรียนให้จบหลักสูตรได้ง่ายกว่าวิชาอื่น เป็นต้น
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมเฉพาะรายวิชาเอกภาษาไทยของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ในมหาวิทยาลัย

อีสาน-เหนือ และสภวิทยาลัยอีสาน-ใต้ ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2528

5. พฤติกรรมการสอน หมายถึง การแสดงออกซึ่งกิริยาอาการ ท่าทีของอาจารย์ ที่สามารถสังเกตได้ในการสอนแต่ละครั้ง พฤติกรรมการสอนที่ศึกษาในวิจัยนี้เป็นพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ที่ได้จากการรับรู้ของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ในสภวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และสภวิทยาลัยอีสาน-ใต้ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 เป็นพฤติกรรมการสอนซึ่งจัดกลุ่มโดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการสอน ของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด (Baral and others. 1969 : 1) ซึ่งผู้วิจัยนำมาศึกษาเก่านั้น คือ

5.1 การเตรียมการสอน หมายถึง การวางแผนก่อนที่จะดำเนินการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การชี้แจงแผนการสอน การปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมและการวัดผลให้ผู้เรียนทราบ การเตรียมอุปกรณ์ เอกสารประกอบการสอน เนื้อหา สถานที่ และการบอกจุดมุ่งหมายของบทเรียน

5.2 การเสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน หมายถึง พฤติกรรมในการใช้กลวิธีสอนเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย ได้แก่ การสอนให้สัมพันธ์กับวิชาในหมวดอื่น และวิชาในหมวดเดียวกัน ตลอดจนให้มีความสามารถในการใช้ภาษาทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน การจัดกิจกรรม การอ้างอิงแหล่งความรู้ที่นำมาสอน การยก การถาม การเปรียบเทียบ การสรุปความ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในขณะสอน การอธิบายร่วมกัน การใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม และความสามารถในการตอบปัญหาได้อย่างชัดเจน

5.3 การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้สอนในการใช้สื่อต่าง ๆ เพื่อช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ความสามารถในการเขียนกระดานดำ การอ้างอิงพจนานุกรม สารานุกรมและหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ การใช้สื่อสารมวลชนประกอบการสอน การเชิญวิทยากรมาสาธิตหรือบรรยาย ตลอดจนความสามารถในการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ได้อย่างคล่องแคล่วและถูกต้องตามหลักวิชา

5.4 การมอบหมายงาน หมายถึง พฤติกรรมของผู้สอนในการมอบหมายงานที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน ได้แก่ การอธิบายก่อนมอบหมายงาน การแนะนำหรือจัดหาเอกสารให้ผู้เรียนค้นคว้า ตลอดจนการติดตามผลงานที่มอบหมาย และการตรวจงานที่มอบหมายแก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

5.5 การเสริมแรงทางการเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนใช้ถึงคุณค่าความสนใจหรือใฝ่เนิ่นหาจิตใจของผู้เรียน ให้จูงใจกับบทเรียน ได้แก่ การนำหลักจิตวิทยา มาใช้ในการเรียนการสอน การชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทย และการชี้ขอบทหรืองานในการทำงานของผู้เรียน

5.6 การประเมินผลการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนใช้ในการพิจารณาความก้าวหน้าของความรู้ ความสามารถของผู้เรียนและตัวผู้สอนเอง เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือผู้เรียนและปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ได้แก่ การทดสอบอย่างสม่ำเสมอ การใช้วิธีการทดสอบที่เหมาะสม และการแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนทราบ

5.7 การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนให้ความสนใจแนะนำผู้เรียนนอกเหนือจากเวลาที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้ความสนใจ และแนะนำแก่ผู้เรียนที่มีปัญหา ได้แก่ การสอนพิเศษ การให้คำแนะนำช่วยเหลือ นอกจากเวลาที่สอนในชั้นเรียน การแนะนำให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเอง การมอบงานพิเศษ ให้ผู้เรียนฝึกฝนเพิ่มเติมและการติดตามผู้เรียนที่มีปัญหา

5.8 การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้สอนในขณะที่สอน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่า สภาพในห้องเรียนมีความเป็นอิสระและน่าเรียน ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการทำงาน การค้นคว้า การเลือกกิจกรรมและวิธีเรียน การเล่าเรื่องหรือประสบการณ์ประกอบการสอน การเปลี่ยนแปลงวิธีสอน การมีสุขภาพจิตดีในขณะที่สอน และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น

5.9 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน หมายถึง พฤติกรรมที่ผู้สอนทำให้เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ได้แก่ การใช้ภาษาที่เหมาะสมกับผู้เรียน และการปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกัน

6. การรับรู้ หมายถึง กระบวนการทางสมองที่ตีความ หรือแปลความหมายของสิ่งเร้าต่าง ๆ หลังจากที่มีการสัมผัส (พยอม วงศ์สารศรี 2526 : 55) ในวิจัยนี้ หมายถึง การรับรู้ของนักศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกภาษาไทย โดยที่นักศึกษาสามารถบอกได้ว่า คนมีความพอใจต่อพฤติกรรมการสอนแต่ละลักษณะของอาจารย์ในระดับใด

7. สหวิทยาลัยอีสาน-เหนือ หมายถึง สถาบันการฝึกหัดครู ที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คำนเหนือ สังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 จากสามสถาบัน คือ วิทยาลัยครูเลย วิทยาลัยครูอุดรธานี และวิทยาลัยครูสกลนคร

8. สหวิทยาลัยอีสาน-ใต้ หมายถึง สถาบันการฝึกหัดครูที่ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คำนใต้ สังกัดกรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 จากสามสถาบัน คือ วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูนครราชสีมา และวิทยาลัยครูอุบลราชธานี

9. วิชาภาษาไทย หมายถึง รายวิชาเอกภาษาไทยตามหลักสูตรสภาการฝึกหัดครูพุทธศักราช 2519 ที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี ในสหวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และสหวิทยาลัยอีสาน-ใต้ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาชายและหญิง มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยแต่ละท่านและโดยส่วนรวมแตกต่างกัน

2. นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้วิชาภาษาไทยแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยแต่ละท่านและโดยส่วนรวมแตกต่างกัน

3. นักศึกษาที่มีเหตุผลในการเลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยแตกต่างกัน
มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยแต่ละท่านและโดยส่วน
รวมแตกต่างกัน

4. การรับรู้พฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยทุกท่าน
มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาเอกภาษาไทยของนักศึกษา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์
ผู้สอนวิชาภาษาไทย การรับรู้ของนักศึกษาในสหวิทยาลัยอิสาน-เหนือ และสหวิทยาลัย
อิสาน-ใต้ นี้ ผู้วิจัยแบ่งสาระออกเป็น การสอนและปัญหาการสอนวิชาภาษาไทย
ลักษณะการสอนที่ดี ลักษณะครูที่ดี ลักษณะครูภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ และงานวิจัยที่
เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนการสอน

การสอนและปัญหาการสอนวิชาภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่มีความสำคัญมาก เพราะเป็นเครื่องมือ
ที่ใช้ในการสื่อสารระหว่างคนไทยทั้งชาติ ทำให้เกิดความสะดวกและเข้าใจตรงกัน
การมีภาษาใช้ร่วมกันในระหว่างคนหมู่มากทำให้เกิดพลัง มีความรู้สึกเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
นอกจากนั้น ภาษายังเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาหาความรู้ทางวิชาการต่าง ๆ รวมทั้ง
เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพ ผู้มีความสามารถทางภาษาสูงย่อมประสบความสำเร็จสูง
เช่น บางคนมีชื่อเสียงด้วยการพูด การเขียน สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด ให้ผู้อื่น
เข้าใจได้เป็นอย่างดี (สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม 2523 : 1 - 2)

การสอนวิชาภาษาไทยที่ดีนั้นจะต้องมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริม
พัฒนาการของผู้เรียนในทางภาษา ให้มีความรู้ความเข้าใจ เจตคติและทักษะ เหมาะสม
กับวัยทั้งในด้านความรู้ความสามารถในการใช้ภาษา ได้รับความเพลิดเพลินจากการอ่าน
รูสไพเราะของรอยแก้วและรอยกรอง รู้จักคิดค้นหาเหตุผล มีจินตนาการและความคิด
ริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักใช้ภาษาให้เกิดประโยชน์ สามารถมองเห็นความสำคัญของวิชา
ภาษาไทย รู้จักสังเกตความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมสาขาคอื่น ๆ มีความซาบซึ้ง

ในคุณค่าของศิลปะและสุนทรียภาพของวรรณคดีไทย รวมทั้งเกิดความรู้ที่จะเชิดชูทะนุบำรุงภาษาไทย (รองรัตน์ อิศรภักดี และ เทือก กุสุมา ฌ อยุธยา ม.ป.ป. : 1 - 2) การสอนให้สัมพันธ์กับทักษะทั้งสี่ด้าน ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน นับเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง ทักษะทั้งสี่ด้านนี้ ทักษะในการเขียนเป็นเรื่องที่ซับซ้อนที่สุด และใช้เวลาฝึกนานที่สุด การสอนให้ผู้เรียนคิดและเขียนออกมาอย่างสร้างสรรค์นั้นเป็นเรื่องยาก แต่ก็เป็นที่สามารถกระทำได้ ถ้ามีกลวิธีและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ดังนั้น การนำแบบฝึกหัดทักษะมาใช้ในการฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นวิธีที่เหมาะสมวิธีหนึ่ง ซึ่งนอกจากจะช่วยพัฒนาความสามารถในการเขียนแล้ว ยังช่วยพัฒนาความสามารถทางการคิด อันเป็นพื้นฐานของการสร้างสรรค์ในด้านอื่น ๆ อีกด้วย (พิศวาท ลัทธากุล 2526 : 386 - 387) นอกจากการสอนเพื่อฝึกทักษะทั้งสี่ด้านแล้ว ครูภาษาไทยจำเป็นต้องคำนึงถึงธรรมชาติ และความต้องการของผู้เรียน หลักจิตวิทยา หลักความแตกต่างระหว่างบุคคล และการสอนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นอีกด้วย (รองรัตน์ อิศรภักดี และ เทือก กุสุมา ฌ อยุธยา ม.ป.ป. : 20 - 23) เนื่องจากการสอนภาษาเป็นเรื่องซับซ้อนขึ้นอยู่กับลักษณะและสภาพของสังคมกับการพัฒนาเชิงสังคมของผู้สอนและผู้เรียน เป็นวิชาที่ครูสอนด้วยวิธีบอกไม่ได้ นอกจากจะสอนโดยการแนะผู้เรียนเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เองถ้าใช้วิธีการสอนที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ จะแสดงผลเสียให้ปรากฏง่ายกว่าวิชาอื่น เพราะการใช้ภาษามีความสำคัญต่อชีวิต เมื่อการใช้ภาษาขาดประสิทธิภาพการดำเนินชีวิตย่อมขาดประสิทธิภาพตามไปด้วยเกือบทุกด้าน (บุญเหลือ เทพยสุวรรณ 2518 : 81 - 82)

การเรียนการสอนโดยทั่ว ๆ ไปนั้น มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้หรือบรรลุผลการเรียนในระดับสูงสุดทุกคน นั่นคือ เมื่อสิ้นสุดการสอนแล้วผู้เรียนจะมีความสามารถในเรื่องนั้น ๆ หรือวิชานั้น ๆ เท่าเทียมหรือใกล้เคียงกัน เพราะทุกคนต่างก็บรรลุเป้าหมายในการเรียนสูงสุดด้วยกัน (บุญชม ศรีสะอาด 2526 : 432) แต่การสอนจะมีคุณภาพก็ต่อความมุ่งหมายนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับผู้เรียนเพียงฝ่ายเดียว มีองค์ประกอบหลายอย่างที่จะเสริมให้การเรียนมีคุณภาพที่สำคัญก็คือ

การสอนที่มีคุณภาพ เพราะวิธีการสอนที่ใช้เทคนิค มีประสิทธิภาพนั้น นอกจากทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีแนวทางในการคิดเป็น ทำเป็นแล้ว การสอนที่ดียังทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาที่ผู้เรียนกำลังเรียนอีกด้วย (สำเริง บุญเรืองรัตน์ และคนอื่น ๆ 2626 : 247)

ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยนั้น มีปัญหาที่ทำให้การเรียนการสอนไม่ประสบความสำเร็จหลายประการ วิมลศิริ ร่วมสุข กล่าวถึงปัญหาการสอนวิชาภาษาไทยไว้ดังนี้ (วิมลศิริ ร่วมสุข 2522 : 75 - 79)

1. ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้สอน การที่การเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายนั้น สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากความบกพร่องของผู้สอนดังต่อไปนี้

1.1 ด้านความรู้ ผู้สอนมีความรู้และขาดความแม่นยำในเนื้อหา ไม่สามารถตอบปัญหาให้เป็นที่น่าพอใจได้ ทำให้ผู้เรียนหมดศรัทธาและไม่สนใจที่จะเรียนต่อไป

1.2 ด้านจิตวิทยาการสอน เกิดจากการที่ผู้สอนไม่สนใจและไม่ทำ ความเข้าใจผู้เรียน จึงไม่ทราบความต้องการของผู้เรียน การที่ผู้สอนคุ้ย เกร่งขี้ม หรือเข้มงวดจนผู้เรียนเกิดความอึดอัด ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายได้

1.3 ด้านความกระตือรือร้น ผู้สอนไม่สนใจศึกษาค้นคว้างานวิจัยใหม่ ๆ เกี่ยวกับการสอนวิชาภาษาไทย ทำให้มีความล้าสมัยและล้าสมัย

1.4 ด้านการเตรียมการสอน ผู้สอนไม่เตรียมการสอนและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ไว้ล่วงหน้า ทำให้การสอนไม่ได้รับผลเท่าที่ควร

1.5 ผู้สอนไม่สนใจศึกษาข่าวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ทำให้เกิดช่องว่างทางความคิด มีความแตกต่างกันทางเจตคติและค่านิยมกับผู้เรียน

1.6 ผู้สอนไม่มีเวลาใกล้ชิดกับผู้เรียนเท่าที่ควร เนื่องจากทำหน้าที่หลายอย่าง หรือใช้เวลาทำงานส่วนตัวมากเกินไป

2. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตร หลักสูตรวิชาภาษาไทยวางไว้กว้างขวาง จนผู้สอนไม่สามารถจะสอนให้ครอบคลุมตามจุดหมายได้ เนื้อหาบางตอนยากเกินไป ไม่เหมาะสมกับระดับความรู้ของผู้เรียน เนื้อหาซ้ำซ้อนกัน หรือวรรณคดีบางเรื่องเก่าเกินไป ไม่อยู่ในความสนใจของผู้เรียน เป็นต้น

3. ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมและวิธีสอน ได้แก่

3.1 การสอนที่ใช้วิธีสอนแบบยัดเยียดท่องจำชั่วโมง ไม่มีการดัดแปลง หรือใช้เทคนิค และวิธีสอนแบบอื่น ๆ

3.2 การสอนที่ใช้ผู้สอนแยกออกเป็นผู้อ่านวิชาหลักภาษา การใช้ภาษา และวรรณคดี ทำให้ความสัมพันธ์ในเนื้อหา ความเข้าใจและการฝึกทักษะไม่สัมพันธ์กัน

3.3 การสอนที่ไม่คำนึงถึงพัฒนาการ ความพร้อม ความสามารถและความสนใจของผู้เรียน

3.4 การสอนที่ใช้ภาษาหรือศัพท์สูงเกินไป ผู้เรียนไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

3.5 กิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการสอนวิชาภาษาไทย ไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร

3.6 การสอนที่ยึดตัวผู้สอนเป็นศูนย์กลาง และไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

4. ปัญหาด้านสื่อการสอน ได้แก่ ปัญหาที่เกิดจากการไม่มีงบประมาณจัดซื้อ การผลิตสื่อการสอนไม่ก้าวหน้าและไม่น่าสนใจ ผู้สอนไม่ทราบแหล่งบริการสื่อการสอนที่สามารถจะหยิบยืมหรือขอรับบริการได้ เป็นต้น

5. ปัญหาเกี่ยวกับผู้เรียน เช่น ผู้เรียนมีเจตคติไม่ดีและไม่เห็นความสำคัญของวิชาภาษาไทย มีพื้นฐานความรู้วิชาภาษาไทยไม่เท่าเทียมกัน ขาดทักษะในการใช้ภาษา และหมกมุ่นใจในการแก้ไขข้อบกพร่องของตน

6. ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผล การวัดผลวิชาภาษาไทยส่วนมาก วัดความจำมากเกินไป วัดในสิ่งที่ไม่สำคัญ ขอสอบยากเกินไป หรือวัดไม่ครอบคลุมเนื้อหา เป็นต้น

7. ปัญหาอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อกระบวนการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ได้แก่

7.1 สื่อสารมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ป้าย ประกาศ โฆษณา ตามห้างร้านต่าง ๆ ใช้ภาษาผิด ทำให้ผู้เรียนจำภาษาไปใช้ไม่ถูกต้อง

7.2 ผู้เกี่ยวข้องและอยู่ใกล้ชิดผู้เรียน เช่น พ่อ แม่ ครู ละเลยไม่แก้ไข การใช้ภาษาที่ผิดให้เป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียน

ลักษณะการสอนที่ดี

โดยทั่วไปครูอาจารย์มีหน้าที่ที่สำคัญยิ่งคือการสอนและการอบรม เพราะครูอาจารย์เป็นผู้นำทางวิญญาณ เป็นแสงสว่างส่องทางเดินให้แก่ศิษย์ ให้เดินไปถูกทาง สู่จุดหมายปลายทางที่พึงปรารถนา (พุทธทาสภิกขุ 2517 : 110 - 111) การสอนเป็นวิธีการให้การศึกษ เพื่อความรอบรู้ในฐานะหน่วยหนึ่งของสังคม เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชีพและพัฒนาความเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ (ทองเวียน อมรวิฑูล 2525 : 7) วัตถุประสงค์ของการสอนไว้สี่ประการคือ ประการแรก การสอนคือ การชี้แนะ จัดหาวัสดุและส่งเสริมให้คิดให้ทำในสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้เรียนอยากรู้ อยากเห็น ประการที่สอง การสอนคือ การให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ผู้สอนเป็นผู้รวบรวมแล้วจัดระเบียบ กฎเกณฑ์ ความจริงในง่ายและน่าสนใจเพื่อสะดวกแก่ผู้เรียนในการเข้าใจและรับรู้ได้ ประการที่สาม การสอนคือ การที่ผู้สอนทำงานร่วมกับผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ รู้จักคิด รู้จักทำด้วยตนเอง และประการสุดท้าย การสอนคือ การแนะนำทางให้แก่ผู้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบต่าง ๆ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้ (Wiles. 1975 : 10) ในส่วนของกระบวนการเรียนการสอนนั้น ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา กล่าวว่า กระบวนการเรียนการสอนเป็นความสัมพันธ์ของส่วนประกอบพื้นฐานสี่ส่วนคือ วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน การสำรวจสภาพผู้เรียน การดำเนินการสอน การวัด

และประเมินผล ดังนั้น การสอนจึงควรวางวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน สำหรับสภาพผู้เรียน
ในด้านความสามารถ เจตคติและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน การดำเนินการ
การสอน การกำหนดขอบข่ายเนื้อหาวิชา กิจกรรม ตลอดจนวิธีสอนที่เหมาะสมกับสภาพ
ของผู้เรียนและวัตถุประสงค์ รวมทั้งการให้งาน การใช้อุปกรณ์ สื่อการสอน เทคโนโลยี
และควรมีวิธีการวัดและประเมินผลที่เที่ยงตรง (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา

2519 : 29)

ลักษณะการสอนที่คั้น มีผู้กล่าวไว้หลายลักษณะด้วยกัน เช่น หมายถึง การสอน
ที่ไม่ถือหลักสูตร เป็นบรรทัดฐานตายตัว แต่คำนึงถึงความเหมาะสม การสอนโดยมีความ
มุ่งหมายที่แน่นอน ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันให้ผู้เรียนเกิด
ความรู้สึกล้มคั่งปลอดภัยในการเรียน ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้
ทักษะ และเจตคติที่ดี ยั่วให้ผู้เรียนใช้การสังเกตพิจารณา ค้นหาเหตุผล และสอนให้
มีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ในหมวดวิชาเดียวกัน (ปรีชา เศรษฐบุตร ม.ป.ป. : 72 - 73)
สุมานิน รุ่งเรืองธรรม กล่าวว่า การสอนที่ดีคือการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง
โดยการกระทำด้วยตนเอง สอนให้เหมาะสมกับระดับฐานะของผู้เรียน คำนึงถึงความ
แตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ผู้เรียนเจริญงอกงามทุก ๆ ด้าน และมุ่งให้ผู้เรียนมี
ความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและเจตคติที่ดีต่อการเรียน ให้ผู้เรียนรู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่นใน
สังคมประชาธิปไตย เคารพนับถือ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
เคารพในสิทธิหน้าที่ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถเรียนรู้
และควบคุมการกระทำของตน (สุมานิน รุ่งเรืองธรรม 2526 : 3 - 5) นอกจากนั้น
การสอนที่ดีจะต้องมีการเตรียมการสอน กล่าวคือ มีการศึกษาหลักสูตร แผนการสอน
การจัดกิจกรรม และจะต้องมีความรู้ในเรื่องที่จะสอน คือต้องเข้าใจและมีความรู้มากกว่า
ที่ปรากฏในตำราของผู้เรียน ผู้สอนควรจะเป็นผู้ที่มีความต้องการที่จะสอนอย่างจริงจัง คือ
มีวิญญานของความเป็นครูอยู่ด้วย (คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครุนครราชสีมา 2526 :
86 - 87)

การสอนที่ถูกต้อง คือ การแนะแนวทางการเรียนที่ดี คือให้ผู้เรียนรู้จักหาวิธีเรียนให้ตนเอง ที่จะทำให้เกิดความรู้ความชำนาญได้มากที่สุด โดยประหยัดเวลา แรงและทรัพย์ เพื่อให้ได้ผลดีที่สุดที่อาจทำได้ (รองรัตน์ อิศรภักดี และ เทือก กุสุมา ๓ ยุทธยา ม.ป.ป. : 17)

สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการสอนคือ การประเมินผล เพราะการประเมินผลเป็นรากฐานที่สำคัญต่อการเรียนการสอนทั้งหมด การประเมินผลที่มีระบบแบบแผนย่อมมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงการสอน คือช่วยให้ครูและผู้บริหารรู้ข้อบกพร่องและข้อดีของหลักสูตร ส่วนผู้เรียนจะรู้ความสามารถและความก้าวหน้าของตน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ส.วาสนา ประवालพฤษ 2520 : 12 - 15) นอกจากนี้ สมรรถภาพทางการสอนของอาจารย์นั้นเป็นข้อแปรสำคัญประการหนึ่ง ที่จะส่งผลต่อการเรียน ถ้าการสอนของอาจารย์มีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก็จะดีตามไปด้วย (วิชัย กิสสระ 2519 : 185)

ลักษณะครูที่ดี

การศึกษาเป็นการพัฒนากำลังคนของชาติที่สำคัญยิ่ง ในการพัฒนากำลังคนของชาติโดยวิธีให้การศึกษานั้น ครูนับว่าเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญ เป็นผู้ที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อนักศึกษา ทั้งด้านการศึกษา การทำงาน ความประพฤติ ดังนั้น ครูจึงเป็นผู้ที่ต้องมีความประพฤติดี มีความรู้ มีประสบการณ์ หมั่นแสวงหาวิชาการใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีทักษะในการถ่ายทอดสามารถนำเอาวิธีสอนแบบต่าง ๆ มาใช้สอนนักศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถที่พึงประสงค์ได้ (สมพร ปาละจุม 2520 : 8)

สาโรช บัวศรี ได้กำหนดสมรรถภาพในการเป็นครู ไว้ให้นักเรียนฝึกหัดครูยึดเป็นแนวทางปฏิบัติหาประการ ซึ่งแต่ละประการนักเรียนฝึกหัดครูต้องสามารถปฏิบัติได้เป็นอย่างดี คือสอนและอบรม แนะนำและปกครอง ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีสัมพันธภาพอันดีกับชุมชน และสามารถเป็นครูชั้นอาชีพได้ (สาโรช บัวศรี 2515 :

ก่อ สวัสดิภาพิธิย์ กล่าวถึงลักษณะครูที่ดีว่า ต้องประกอบด้วยกาเป็นผู้นี้ใจรัก เห็นอกเห็นใจและเข้าใจผู้เรียน มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างลึกซึ้ง สามารถจักภทเรียนให้ เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน มีความเชี่ยวชาญในการสอนวิชาต่าง ๆ สนใจและ เอาใจใส่ผู้เรียนเป็นอย่างดี รวมทั้งต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนในค่านัฒนธรรม ศีลธรรม กิจนัสัย สุชนัสัย และอุปนิสัยอีกกาย (ก่อ สวัสดิภาพิธิย์ 2519 : 1 – 7) นอกจากนั้น ผลการวิจัยลักษณะครูที่ดีของ เฉลียว บุรีภักดี และ คนอื่น ๆ ยังได้สรุป ลักษณะครูที่ดีในค่านัต่าง ๆ ดังนี้ (เฉลียว บุรีภักดี และ คนอื่น ๆ 2520 : 366)

1. ค่านการสอน ได้แก่ รู้จุดมุ่งหมายของการจักการศึกษาของชาติ มีความรู้ ความเข้าใจหลักสุทร มีการเตรียมการสอนและค่านการการสอนตามทีเตรียมได้ มีความ สามารถในการวัดผล สามารถคักเลือกวิธีสอนได้เหมาะสม มีความสามารถในการปกครองชั้น และยอมรับฟังความคักเห็นของนักศีกษา

2. ค่านวิชาการ ได้แก่ รู้จักศีกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ รู้จักไ้หา เทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน คักตามความเคลื่อนไหวทางการศีกษา สนใจฟังการ อภิปรายและปาฐกถา

3. ค่านสุขภาพกายและจิต ได้แก่ ความเป็นผูู้จักพักผ่อน เอาใจใส่ในการจัก สิ่งวากล้อมให้สะอาด สนใจในการป้องกันโรคคักค่อ มีอารมณ์ดี ไม่มีความกังวลใจ

4. ค่านมนุษยสัมพันธ์ ได้แก่ การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักศีกษา เพื่่อนร่วมงาน บุคคลทั่วไป และผู้บังคับบัญชา

5. ค่านคุณธรรมและความประพฤติ ได้แก่ มีความเที่ยงธรรม มีความเมตตา กรุณา ยินดีในความสำเร็จของผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริต การรู้จักวางคนให้เหมาะสมกับ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และไม่คูนัหมั่นศาสนาอื่น

6. ค่านบุคลิกลักษณะ ได้แก่ มีความร่าเริงแจ่มใส สุภาพอ่อนโยน ขยันขันแข็ง รูปร่างหน้าคากดี แต่งกายเหมาะสม มีความแคลวคล่องว่องไว รู้จักควบคุมอารมณ์ ปลอดจน มีความกระตือรือร้นในการทำงาน

7. ด้านการอบรมแนะแนวและการปกครอง ได้แก่ รู้จักการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นผู้ที่มั่นใจเป็นนักกีฬา รู้จักรักษาความลับของศิษย์ เป็นผู้ระเบียบวินัย เป็นตัวอย่างที่ดี รู้จักใช้ความเค็ดชาหรืออะลุ่มอล่วยได้อย่างเหมาะสม มีเหตุผล

8. ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย เช่น ยอมรับนับถือผู้อื่น ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา รู้จักสิทธิของตนตามกฎหมาย ยินดีที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีนิยม มีความพยายามในการปรับปรุงฐานะให้ดีขึ้น รู้จักการประหยัดและอื่น ๆ

ในต่างประเทศมีผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูเช่นกัน บิคเคิล กล่าวว่า ครูที่ดีต้องประกอบด้วยคุณลักษณะสามประการคือ ด้านการปฏิบัติงานของครู เช่น มีความสามารถในการเตรียมการสอน การใช้อุปกรณ์การสอน ด้านบุคลิกภาพ เช่น รู้จักควบคุมอารมณ์ รู้กาลเทศะ และด้านพฤติกรรมในการสอน เช่น มีความสามารถในการอธิบายให้ชัดเจน มีศิลปะในการใช้คำถาม รู้จักยกย่องชมเชยนักเรียน (Biddle. 1967 : 346)

สตีเวนส์ มีความเห็นว่า ครูที่ดีควรรู้จักไตร่ตรอง ใคร่ครวญก่อนตัดสินใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีลักษณะเป็นผู้นำ รู้จักการยืดหยุ่นผ่อนปรน ใจกว้าง และยอมรับการเปลี่ยนแปลง (Stevens. 1974 : 313 - A)

โอเดน ให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพของครู ซึ่งได้รับการประเมินว่าเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการทำงานสูง โดยให้ผู้เรียน ครูและครูใหญ่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องเป็นคนขยัน สุจริต เยือกเย็น มีความสามารถในการสอนดี มีความทะเยอทะยาน ทำงานด้วยความคล่องแคล่ว และรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นครู (Oden. 1972 : 194 - A)

ยัง ได้ศึกษาถึงลักษณะของครูที่มีประสิทธิภาพเพื่อนำมาปรับปรุงสมรรถภาพของครู โดยถามผู้เรียนในโรงเรียนหกแห่งที่รัฐยูทาห์ พบว่า ผู้เรียนชอบครูที่เห็นใจสนับสนุนผู้เรียน ไม่ใช้อำนาจและเป็นคนเปิดเผย (Young. 1975 : 4306- A)

บาทิสตา ได้ศึกษาพฤติกรรมของครูที่ดี จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู พบว่า พฤติกรรมของครูที่ดีประกอบด้วยการเป็นผู้มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย มีความรู้ความสามารถในการเขียนบทความและสิ่งพิมพ์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน มีวิธีสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน มีความรู้ในวิธีประเมินจุดมุ่งหมายของวิชาอย่างเหมาะสม มีคุณธรรมในวิชาชีพ เป็นผู้ทำงานด้านการให้บริการกับสถาบันและชุมชน ให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนครู นิสิต นักศึกษาและสถาบัน (Batista. 1976 : 257)

ลักษณะครูภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ

สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม ได้ศึกษาลักษณะครูภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ครูภาษาไทยควรมีลักษณะดังนี้ (สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม 2523 : 40 - 43)

1. ควรเป็นผู้ที่มีความรู้วิชาภาษาไทยเป็นอย่างดี โดยเฉพาะในเรื่องที่สอน สามารถปรับปรุงตนให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ มีวิธีการสอนที่ดี เป็นผู้ที่มีความเข้าใจ และสามารถนำหลักจิตวิทยามาใช้ได้เป็นอย่างดี หมั่นประชุมเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาวิชาภาษาไทย และมีความรอบรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ด้วย
2. ควรเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์มั่นคง มีมนุษยสัมพันธ์ ชยัน เข้มแข็ง มีจิตใจกว้างขวาง ความเป็นตัวของตัวเอง และมีความศรัทธาในอาชีพครูสอนวิชาภาษาไทย
3. ควรเป็นผู้ที่มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ สามารถร้องเพลง เล่นดนตรี ฟ้อนรำ ขับเสภา การละเล่นต่าง ๆ เพื่อที่จะช่วยในการเรียนการสอน มีบรรยากาศดีชื่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้แหล่งวิทยาการ และสามารถนำวิทยาการมาใช้ได้

ภัทรา วัชรินทร์พร ไกรรวบรวมวิธีการที่จะช่วยให้ครูสามารถสอนวิชาภาษาไทย
ได้อย่างมีประสิทธิภาพไว้ดังนี้ (ภัทรา วัชรินทร์พร 2524 : 19 - 21)

1. สร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย ครูต้องเห็นคุณค่าและความสำคัญของ
ภาษาไทย เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้แก่ผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักและสนใจ
วิชาภาษาไทย
2. มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้
มากที่สุด
3. เป็นผู้ที่สามารถสอนให้สัมพันธ์กันทั้งหลักภาษา วรรณคดีและการใช้ภาษา
โดยเน้นทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ตลอดจนสามารถสอนเนื้อหาใน
บทเรียนให้สัมพันธ์กับชีวิตจริง และวิชาอื่นในหลักสูตรได้
4. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ทำทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อสร้างความสนใจ
และช่วยให้เกิดความเข้าใจบทเรียน โดยครูทำหน้าที่ให้การแนะนำ เพื่อให้ผู้เรียน
มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวาง
ยิ่งขึ้น
5. ใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้เร็ว
สนุกสนาน และสนใจบทเรียนยิ่งขึ้น
6. ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อย้ำความเข้าใจ ก่อให้เกิดความแม่นยำและ
มีความชำนาญ
7. สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในห้องเรียน ครูควรเป็นผู้ที่รู้จักผู้เรียนเป็น
อย่างดี โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับธรรมชาติ ความสนใจ และความสามารถในการเรียนรู้
ทำให้ผู้เรียนเกิดความอบอุ่นเป็นกันเอง ได้แก่ การจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน
การสอน ไม่เคร่งครัดเรื่องระเบียบวินัยจนเกินไป จัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียน
เรียนด้วยความสนใจ กระฉับกระเฉงและมีชีวิตชีวา

8. มีวิธีการวัดและประเมินผลหลาย ๆ ด้าน หลาย ๆ วิธี เพื่อจะไ้ทราบพัฒนาการของผู้เรียนและทราบข้อบกพร่องในการสอน สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงสมรรถภาพในการสอนของตน และช่วยเหลือผู้เรียนที่มีปัญหาไ้ทันเวลา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอน

งานวิจัยในประเทศ

สถาพร มาลีเวชพงศ์ ไ้วิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนวิชาศีลธรรมในชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยครูสี่แห่งในภาคกลาง ไ้ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมที่ดัดแปลงจากของแพลนเคอร์ส ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์เป็นผู้แสดงพฤติกรรมมากกว่านักศึกษา ไ้ใช้วิธีทราส่วนร้อยละ 57.48 ต่อ 36.13 นอกนั้นเป็นความเจียบและสับสน (สถาพร มาลีเวชพงศ์ 2517 : 99)

สมสร วงษ์อยู่น้อย ไ้วิเคราะห์พฤติกรรมการสอนด้านบรรยาย ของอาจารย์แผนกประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวนเก้าคน และนิสิตที่เรียนกับอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 264 คน ไ้ใช้เครื่องมือที่ปรับปรุงจากแบบสังเกตของศูนย์วิจัยและพัฒนาการสอนของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด พบว่า เพศประสมการณ์ในการสอน และสถาบันประสาทปรีญา ไม่ทำให้พฤติกรรมการสอนด้านการบรรยายแตกต่างกัน (สมสร วงษ์อยู่น้อย 2518 : 49 - 51)

คณิงศักดิ์ คำแถมไ้ศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอน ด้านการใช้คำถามและทักษะทั่วไปของอาจารย์วิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งสอนในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โรงเรียนประถมสาธิตและมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไ้ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนในห้องเรียน ซึ่งศึกษาและปรับปรุงจากแบบสังเกตของศูนย์วิจัยและพัฒนาการสอนมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ศึกษาพบว่าอาจารย์ที่มีเพศต่างกัน สอนระกับต่างกัน แสดงพฤติกรรมการสอนทั่วไปแตกต่างกัน

อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจารย์ที่สอนระดับประถมศึกษา แสดงพฤติกรรมการสอน คำนึงหวั่นไปมากกว่าอาจารย์ระดับมัธยมศึกษาและมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ยังได้พบว่า อาจารย์ใช้คำถามเพื่อถามความรู้และความจำมากที่สุด รองลงไปคือ ใช้คำถามเพื่อความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์ตามลำดับ ส่วนคำถามที่อาจารย์ใช้น้อยที่สุดคือ คำถามที่ถามเพื่อการประมาณค่า (คณิงค์กั คำถาม 25 18 : 54)

ปิ่นวดี จิระนราบุรุษ โค้ศึกษาพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่สอนระดับปริญญาตรี สังเกตภาควิชาต่าง ๆ ในภาคเรียน ที่ 2 ปีการศึกษา 25 18 14 ภาควิชา จำนวน 112 คน โดยให้นิสิตที่เรียนกับอาจารย์ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 950 คน เป็นผู้ประเมิน และใช้แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนทั่วไป ที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ เครื่องมือนี้ดัดแปลงมาจากเครื่องมือศึกษาพฤติกรรมการสอนของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ผลของการศึกษาพบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ โดยส่วนรวม แสดงพฤติกรรมการสอนทั่วไปในแต่ละด้านแตกต่างกัน ส่วนมากจะสูงกว่าเกณฑ์ปานกลาง พฤติกรรมการสอนที่ปรากฏมากที่สุดคือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว และที่มีปรากฏน้อยที่สุดคือ ด้านประเมินผลการสอน พฤติกรรมการสอนของอาจารย์แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิต ผู้ประเมิน แต่ไม่ขึ้นกับเพศและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเคยหรือไม่เคยประกอบอาชีพครูมาก่อน และยังพบอีกด้วยว่า อาจารย์ทุกภาควิชาใช้วิธีสอนแบบบรรยาย แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมภายหลังมากที่สุด วิธีสอนที่ใช้รองลงมาคือ ใช้วิธีสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว นิสิตในภาควิชาแขนงสังคมศาสตร์ ต้องการให้อาจารย์ใช้วิธีสอนแบบกำหนดปัญหา แล้วช่วยกันวิเคราะห์หรือช่วยกันแก้ปัญหา โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์มากที่สุด นิสิตในภาควิชาแขนงวิทยาศาสตร์ ยกเว้นภาควิชาฟิสิกส์ ต้องการให้อาจารย์ใช้วิธีสอนแบบให้ผู้เรียนทดลองปฏิบัติหรือช่วยกันรวบรวมข้อมูล เพื่อจะได้สรุปนิยาม ทฤษฎี หรือกฎเกณฑ์มากที่สุด ส่วนนิสิตในภาควิชาทางแขนงภาษาและวรรณคดี และภาควิชาฟิสิกส์ ต้องการให้อาจารย์ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมภายหลังมากที่สุด (ปิ่นวดี จิระนราบุรุษ 25 19 : 101 - 102)

เสาวลักษณ์ สิงห์วงษา ใ้ศึกษาพฤติกรรมการสอนทางด้านการพูด เสียง ท่าทาง และแบบภาษาของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน จำนวน 46 คน เป็นชาย 21 คน หญิง 25 คน โดยใช้วิธีบันทึกพฤติกรรมในรูปของความถี่ พบว่า อาจารย์ที่สังกัด คณะต่างกัน ประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แสดงพฤติกรรมด้านการพูด เสียง ท่าทางและแบบภาษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นตัวแปรเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างอาจารย์ชายและอาจารย์หญิง พบว่า แสดงพฤติกรรมการสอนด้านการพูด เสียง ท่าทางและแบบภาษาแตกต่างกัน (เสาวลักษณ์ สิงห์วงษา 2520 : 12)

อยู่สุข ห่าไร่ ใ้ศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ของอาจารย์ ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง โดยใช้แบบสำรวจความคิดเห็นและความต้องการ ของนักศึกษา ที่มีความแตกต่างกันด้านเพศ วิชาเอก พื้นฐานการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของ นักศึกษา ระบุกับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ที่เรียนกับอาจารย์ในกลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2522 ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาทุกกลุ่มประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ไปในทางบวกเป็นส่วนใหญ่ และข้อที่นักศึกษาประเมินทางบวกสูงสุด ตรงกันทุกกรณี ได้แก่ มีความยุติธรรม มีการเตรียมเนื้อหาและมีความรอบรู้ในวิชาที่สอน ใช้วิธีการเปรียบเทียบและยกตัวอย่างในการอธิบาย รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน ในการมอบหมายงานมีการอธิบายให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง และพบอีกด้วยว่า นักศึกษาที่มีเพศ วิชาเอก พื้นฐานการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่างกัน ประเมินพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ในด้านความต้องการของนักศึกษาแตกต่างกัน นักศึกษาต้องการให้อาจารย์ แสดงพฤติกรรมที่ดีในกานบุคลิกภาพ การสอน ความรู้ การตั้งใจและการเสริมแรง มนุษยสัมพันธ์มีคุณธรรมและความประพฤติกิ และยังพบอีกด้วยว่าเพศ วุฒิ อายุและ ประสบการณ์การสอน มีผลทำให้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ต่างกันออกไปอีกด้วย (อยู่สุข ห่าไร่ 2524 : 107)

เอมอร เนียมนอย ศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชาเอกภาษาไทยด้านการตั้งใจ ของอาจารย์ในวิทยาลัยครูนครสวรรค์ วิทยาลัยครูกำแพงเพชร และวิทยาลัยครูลำปาง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาเอกภาษาไทย จำนวน 19 คน นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 วิชาเอกภาษาไทย ที่เรียนกับอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2523 จำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจของอาจารย์ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าสามระดับ แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจ ที่นักศึกษาต้องการ มีลักษณะเป็นการให้จัดลำดับตามคุณค่า ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์แสดงพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจในทางบวกมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจที่อาจารย์มีน้อยที่สุดคือ การให้การรางวัลและการลงโทษ อาจารย์ที่มีเพศ วุฒิ และประสบการณ์ในการสอนต่างกัน แสดงพฤติกรรมการสอนวิชาเอกภาษาไทยด้านการจูงใจ ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ การศึกษาความต้องการของนักศึกษาโดยรวม พบว่า นักศึกษาต้องการให้อาจารย์จูงใจในทางบวกมากที่สุด ส่วนพฤติกรรมที่ความต้องการให้อาจารย์ใช้น้อยที่สุดคือ การให้การรางวัลและการลงโทษ (เอมอร เนียมน้อย 2524 :

77 - 78)

ทินกร บันธิโก ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง จากทัศนะของครูประจำการ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างครูประจำการ ที่ได้รับการอบรมในวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง กับอาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2525 พบว่า ครูประจำการที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ทั้งในแต่ละด้านและโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ครูประจำการหญิงและชายมีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ แตกต่างกันในด้านการเสนอเนื้อหาการสอน การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนและในการเรียนการสอน ส่วนครูประจำการที่ศึกษาคณะวิชาครุศาสตร์ คณะศึกษามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ และคณะวิชาวิทยาศาสตร์ มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ แต่ละด้านและโดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ทินกร บันธิโก 2526 : 35)

มาฆพ ภาณุทวีไลธรรม ได้ศึกษาพฤติกรรมที่คาดหวังและเป็นจริงในการให้การอบรมครูประจำการ โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประจำการ กลุ่มผู้บริหาร วิทยาลัยและกลุ่มอาจารย์ รวมทั้งสิ้น 237 คน พบว่า พฤติกรรมที่เป็นอยู่จริงในการให้การอบรมครูประจำการ ของอาจารย์วิทยาลัยครู ยังมีข้อบกพร่องในด้านการรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ ความประพฤติ วิธีการให้การอบรมและการใช้สื่อ ผู้วิจัยยังได้ศึกษาพบว่า อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจสาระสำคัญของโครงการ ขาดความรู้เรื่อง จิตวิทยาผู้ใหญ่ วิธีการฝึกอบรมอย่างมีประสิทธิภาพ และการให้การศึกษอบรมโดยใช้สื่อ ประกอบ (มาฆพ ภาณุทวีไลธรรม 2527 : 233)

งานวิจัยในต่างประเทศ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสอนของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู และได้จัดกลุ่มพฤติกรรมการสอนออกเป็น 19 ด้าน ซึ่งถือเป็นแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมการสอนในปัจจุบัน ได้แก่ ด้านลักษณะส่วนตัวกับอาชีพ การพูดกับแบบของภาษา การเตรียมการสอน การประเมินผล แรงจูงใจ การควบคุมวินัย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การบรรยาย การถามตอบ การให้งานปฏิบัติ การใช้อุปกรณ์ การส่งเสริมพฤติกรรม การทบทวน การถ่ายโยง การอนุมานกับการแก้ปัญหา การอภิปราย การรายงาน การสอนให้เหมาะสมกับบุคคลและทักษะทั่วไป (Baral and others. 1969 : 1)

แคมป์เบล ได้ทดลองตรวจสอบความสัมพันธ์ ระหว่างพัฒนาการด้านพุทธิพิสัยของผู้เรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่า กับการสอนของครูประเภทแสดงพฤติกรรมทางอ้อม ปรากฏว่า การแสดงพฤติกรรมของครู ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการด้านพุทธิพิสัย และจิตพิสัยของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (Campbell. 1970 : 1096 - A)

แพลนเคอร์ส ได้สร้างเครื่องมือสำหรับบันทึกพฤติกรรมทางวาจาระหว่างครูกับนักเรียน จากผลการศึกษา แพลนเคอร์สแบ่งพฤติกรรมของครูเป็นแปดประเภท และพฤติกรรมของนักเรียนสองประเภท การสังเกตตามระบบของแพลนเคอร์สยังแบ่งพฤติกรรม

ออกเป็นสองประเภทใหญ่ ๆ คือ พฤติกรรมทางตรง หมายถึง พฤติกรรมที่ครูเป็นผู้แสดง ฝ่ายเดียวและนักเรียนต้องปฏิบัติตามครู ได้แก่ ครูบรรยาย สั่งการ แนะนำทาง วิจารณ์ หรือใช้อ่านจักษุทัศน์ พฤติกรรมทางอ้อม หมายถึง พฤติกรรมที่ครูใช้อิทธิพลทางอ้อมคือ ตอบสนองความรู้สึกหรือการกระทำของนักเรียน ได้แก่ ครูยอมรับความรู้สึกของนักเรียน ยกย่องชมเชย กระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนหรือใช้ความคิดเห็นของนักเรียน ครูถามเพื่อให้ นักเรียนตอบ ส่วนพฤติกรรมของนักเรียน ได้แก่ การพูดหรือตอบสนองคำถามของครู โดยนักเรียนเป็นผู้ริเริ่มก่อน (Flanders. 1970 : 13 - 14)

กรีนวูด และ คนอื่น ๆ ได้ศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ จากอาจารย์ นิสิตรและผู้บริหาร โดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสามกลุ่มประเมินข้อความ 85 ข้อ โดยใช้ มาตราส่วนประมาณค่าเจ็ดระดับ ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า มีองค์ประกอบเกี่ยวกับ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์แปดองค์ประกอบคือ ความสามารถในการสอน วิธีการสอน ที่ทันสมัย ความรับผิดชอบ ความเป็นกันเองกับนิสิต การยอมรับฟังความคิดเห็นของนิสิต มีเทคนิคการวัดผล มีความรู้ทันต่อเหตุการณ์และเข้าใจปัญหาของนิสิต (Greenwood and others. 1974 : 141 - 143)

จากการศึกษาเกี่ยวกับการสอนและปัญหาการสอนวิชาภาษาไทย ลักษณะการสอน และลักษณะครูที่ดี ตลอดจนลักษณะครูภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ และพฤติกรรมการเรียน การสอน อาจสรุปได้ว่า พฤติกรรมการสอนของครูในระดับอุดมศึกษาหลายลักษณะ สอดคล้อง กับลักษณะครูที่ดีและลักษณะครูภาษาไทยที่พึงประสงค์ อย่างไรก็ตาม วิชาภาษาไทยเป็นวิชา ที่ต้องการผู้สอนที่มีคุณภาพ และมีคุณลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจากครูที่สอนวิชาอื่น ๆ หลาย ประการ เช่น จะต้องเป็นผู้มองเห็นคุณค่าและความสำคัญของวิชาภาษาไทย มีความรู้วิชา ภาษาไทยเป็นอย่างดี มีวิธีการสอนที่ดี เข้าใจ และสามารถนำหลักจิตวิทยามาใช้ได้ มี บุคลิกลักษณะที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส อารมณ์มั่นคง มีมนุษยสัมพันธ์ ชยัน เข้มแข็ง อคทน จิตใจ กว้างขวาง สามารถร้องเพลง เล่นดนตรี ขับเสภา มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความ

เป็นตัวของตัวเอง และศรัทธาในอาชีพการสอนวิชาภาษาไทย เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึง
 มีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ตามการรับรู้
 ของนักศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการผลิตครูภาษาไทยที่มีประสิทธิภาพ ของสหวิทยาลัย
 ทลออกจนสถาบันฝึกหัดครูต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 ในสหวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และสหวิทยาลัยอีสาน-ใต้ คือ วิทยาลัยครูเลย วิทยาลัยครูอุตรธานี วิทยาลัยครูสกลนคร วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูนครราชสีมา และวิทยาลัยครูอุบลราชธานี จำนวนนักศึกษาทั้งหมด 180 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 ในสหวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และสหวิทยาลัยอีสาน-ใต้ คือ วิทยาลัยครูเลย วิทยาลัยครูอุตรธานี วิทยาลัยครูสกลนคร วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูนครราชสีมา และวิทยาลัยครูอุบลราชธานี พิจารณานำกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดสัดส่วนของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่าง 129 คน คิดเป็นร้อยละ 71.66 แล้วจึงสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและสถาบัน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและสถาบันการศึกษา

วิทยาลัยครู	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
เลย	11	37	48	8	28	36
อุดรธานี	1	24	25	1	17	18
สกลนคร	2	15	17	1	10	11
สุรินทร์	13	21	34	9	15	24
นครราชสีมา	8	25	33	6	18	24
อุบลราชธานี	7	16	23	5	11	16
รวม	42	138	180	30	99	129

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สำหรับวัดพฤติกรรมการสอนแก่คำาน คือ คำานการเตรียมการสอน การเสนอเนื้อหาในการคำานการสอน การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน การมอบหมายงาน การเสริมแรงทางการเรียน การประเมินผลการเรียนรู้การสอน การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนและปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามสำรวจการรับรู้ของ นักศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับปริญญาตรีใน สหวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และสหวิทยาลัยอีสาน-ใต้ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำราวิธีสอนภาษาไทย ของประพิมพ์พรรณ สุธรรมวงศ์ และ นพคุณ คุณาธิระ (ประพิมพ์พรรณ สุธรรมวงศ์ และ นพคุณ คุณาธิระ 2520 : 1 - 120) วิมลศิริ รวมสุข (วิมลศิริ รวมสุข 2522 : 22 - 121) สุจริก เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรมย์ (สุจริก เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรมย์ 2523 : 238) ประไพ เจริญฉาก (ประไพ เจริญฉาก 2525 : 40 - 65) สมพร มั่นตะสุทร (สมพร มั่นตะสุทร 2526 : 1 - 285) นำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามของประสงค์ แสงแก้ว (ประสงค์ แสงแก้ว 2521 : ภาคผนวก) นำแบบสอบถามดังกล่าวเสนอต่ออาจารย์ ที่ปรึกษาและคณะกรรมการ เพื่อตรวจสอบและพิจารณาแก้ไข แล้วจึงให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ และนำมาแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ต่อจากนั้น ได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ จำนวน 30 คน นำผลที่ได้มา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha - coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งหมด 0.92

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการรับรู้ของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของ อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ในสหวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และสหวิทยาลัย อีสาน -ใต้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถาม

ในการกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกแต่ละข้อ ผู้วิจัยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนน ไว้แต่ละช่วง โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เลือกตอบตามการรับรู้ของตนในแต่ละข้อและ

ประเมินค่าตามความคิดเห็นดังนี้

- 1 หมายถึง อาจารย์มีพฤติกรรมในค่านั้น น้อยที่สุด
- 2 หมายถึง อาจารย์มีพฤติกรรมในค่านั้น น้อย
- 3 หมายถึง อาจารย์มีพฤติกรรมในค่านั้น ปานกลาง
- 4 หมายถึง อาจารย์มีพฤติกรรมในค่านั้น มาก
- 5 หมายถึง อาจารย์มีพฤติกรรมในค่านั้น มากที่สุด

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดค่าเฉลี่ยการแปลความหมายของพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แต่ละท่านไว้ดังนี้

- 1.00 - 1.80 หมายถึง พฤติกรรมการสอนค่านั้น ใช้น้อยที่สุด
- 1.81 - 2.60 หมายถึง พฤติกรรมการสอนค่านั้น ใช้น้อย
- 2.61 - 3.40 หมายถึง พฤติกรรมการสอนค่านั้น ใช้ปานกลาง
- 3.41 - 4.20 หมายถึง พฤติกรรมการสอนค่านั้น ใช้มาก
- 4.21 - 5.00 หมายถึง พฤติกรรมการสอนค่านั้น ใช้มากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัว เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ไปยังอธิการวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัย ไปติดต่อกับอธิการและหัวหน้าภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อขอความร่วมมือและขอให้หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย เป็นผู้แจกแบบสอบถาม รวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งส่งคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยได้สอของผนึกตราไปรษณียากรและเจ้าหน้าที่ของผู้วิจัยไว้เรียบร้อยแล้ว
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยครูเลย ผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 129 ฉบับ ได้รับคืนทั้งหมด 129 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การจัดกระทำกับข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. เลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ได้แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน 127 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.45
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนน
3. จำแนกแบบสอบถามสำหรับวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปของ เอส.พี. เอส. เอส. (Statistical Package for Social Sciences : SPSS) ของสถาบันคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยมีลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1. การหาคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร

α - coefficient

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_{x_i}^2}{s_{x_t}^2} \right] \quad (\text{Cronbach. 1970 : 161})$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum s_{x_i}^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามเป็นรายข้อ

$s_{X_t}^2$ แทน คะแนนความแปรปรวนของคะแนนรวมของแบบสอบถาม

2. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (\text{Ferguson. 1971 : 46})$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

2.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}} \quad (\text{Best. 1970 : 236})$$

เมื่อ S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

3. ทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการรับรู้ของนักศึกษา เพศชาย กับเพศหญิง พื้นความรู้วิชาภาษาไทย และสาเหตุที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทย โดยใช้ t-test จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}} \quad (\text{Ferguson. 1971 : 152})$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของการรับรู้กลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของการรับรู้กลุ่มที่ 2
	s_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของการรับรู้กลุ่มที่ 1
	s_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของการรับรู้กลุ่มที่ 2
	N_1	แทน	จำนวนคนในกลุ่มที่ 1
	N_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มที่ 2

3.2 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา โดยใช้สูตร

$$r = \frac{N \Sigma XY - \Sigma X \Sigma Y}{\sqrt{[N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2] [N \Sigma Y^2 - (\Sigma Y)^2]}} \quad (\text{Ferguson. 1971 : 102})$$

เมื่อ	r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างการรับรู้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
	X	แทน	คะแนนการรับรู้ของนักศึกษา
	Y	แทน	คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา
	N	แทน	จำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

3.3 ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้

t-test จากสูตร

$$t = r \frac{\sqrt{N - 2}}{\sqrt{1 - r^2}}$$

(Nie and others. 1975 : 280-285)

เมื่อ r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้
 N แทน จำนวนนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความสะดวกและเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
df	แทน ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
r	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้
t	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-Distribution
**	แทน ระดับนัยสำคัญที่ .01
*	แทน ระดับนัยสำคัญที่ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเสนอเป็น 5 ตอน ตามลำดับดังนี้

1. แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อตามการรับรู้ของนักศึกษายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย
2. เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยแต่ละด้านและโดยส่วนรวม
3. เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยแต่ละด้านและโดยส่วนรวม
4. เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยกับความพึงพอใจ กับนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยกับความจำเป็น ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยแต่ละด้านและโดยส่วนรวม

5. หากความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเอกภาษาไทยของนักศึกษา

ตอนที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยรายข้อตามการรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน
ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย

ตาราง 2 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ด้านการเตรียมการสอน

พฤติกรรมการสอน	การรับรู้ของนักศึกษา					
	ชาย		หญิง		รวม	
	(N = 30)		(N = 97)		(N = 127)	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
การชี้แจงแผนการสอน การปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมและการวัดผลให้ ผู้เรียนทราบ	3.53	.68	3.43	.66	3.46	.66
การจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์	2.73	.79	2.95	.74	2.90	.75
การจัดหาอุปกรณ์ที่มีความแปลกใหม่	2.43	.82	2.58	.84	2.54	.83
การจัดเตรียมเอกสารประกอบการสอน	3.00	.83	3.38	.76	3.29	.79
การบอกจุดมุ่งหมายของบทเรียน	3.40	.86	3.60	.76	3.55	.74
ค่าเฉลี่ยรวม	2.95	.66	3.19	.50	3.15	.52

ตาราง 2 แสดงว่า นักศึกษามีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดคือ การชี้แจงแผนการสอน การปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรมและการวัดผลให้รู้เรียนทราบ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การจัดหาอุปกรณ์ที่มีความแปลกใหม่ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์น้อย นักศึกษาหญิง มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทยมากเป็นอันดับสูงสุดคือ การบอกจุดมุ่งหมายของบทเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การจัดหาอุปกรณ์ที่มีความแปลกใหม่ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์น้อยเช่นเดียวกับนักศึกษชาย ค่าเฉลี่ยรวม ปรากฏว่านักศึกษาทั้งหมดรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอนด้านการบอกจุดมุ่งหมายของบทเรียนมากเป็นอันดับสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การจัดหาอุปกรณ์ที่มีความแปลกใหม่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์น้อย

ค่าเฉลี่ยรวมบุคชของนักศึกษชาย ค่าเฉลี่ยรวมบุคชของนักศึกษหญิง และค่าเฉลี่ยรวมบุคชของนักศึกษทั้งชายและหญิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 3 การรับรู้ของนักศึกษชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย ด้านการเสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน

พฤติกรรมการสอน	การรับรู้ของนักศึกษา					
	ชาย		หญิง		รวม	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
การเปรียบเทียบและยกตัวอย่างประกอบ						
การอธิบาย	3.57	.86	3.78	.82	3.73	.83
การอ้างอิงแหล่งความรู้ที่น่าเชื่อถือ	3.47	.78	3.60	.85	3.57	.83
การย่ำสารสำคัญของเนื้อหา	3.47	.78	3.52	.78	3.50	.78
การใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ	2.73	.91	2.95	.83	2.90	.85
การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสอน	2.80	.85	3.04	.79	2.98	.81

ตาราง 3 (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการสอน	การรับรู้ของนักศึกษา					
	ชาย		หญิง		รวม	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
การสอนวิชาภาษาไทยให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ	3.20	.89	3.34	.84	3.31	.85
การสอนให้สัมพันธ์ทั้งหลักภาษา การใช้ภาษา วรรณคดีและ วรรณกรรม	3.37	.81	3.53	.93	3.49	.90
การสอนให้สัมพันธ์กับทักษะทั้งสี่ (ฟัง พูด อ่าน เขียน)	3.33	1.06	3.56	.91	3.50	.95
การอ่านคำและข้อความที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่สอนใ้ถูกทอด	3.60	.68	3.69	.82	3.67	.79
การเขียนตัวสะกดการันต์ใ้ถูกทอด	4.00	.53	4.14	.66	4.11	.63
การอภิปรายรวมกันระหว่างผู้สอนกับนักเรียน	3.70	.65	3.53	.75	3.57	.73
การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในขณะที่สอนและ ขณะจัดกิจกรรม	3.20	.66	3.44	.71	3.39	.70
การถามเพื่อให้ผู้เรียนคิด	3.40	.72	3.54	.69	3.50	.70
การตั้งใจฟังเมื่อผู้เรียนตอบคำถาม	3.63	.62	3.83	.74	3.78	.71
การสรุปความในผู้เรียนเข้าใจ	3.43	.73	3.59	.69	3.55	.70
การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม	3.83	.65	3.76	.79	3.78	.76

ตาราง 3 (ต่อ)

พฤติกรรมการสอน	การรับรู้ของนักศึกษา					
	ชาย		หญิง		รวม	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
การยอมรับภาระที่สอนให้ชัดเจน	3.47	.78	3.69	.74	3.64	.75
ค่าเฉลี่ยรวม	3.43	.46	3.56	.50	3.53	.49

ตาราง 3 แสดงว่า นักศึกษามีการรับรู้พฤติกรรมการสอน ด้านการเสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน ของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดตามลำดับคือ การเขียนตัวสะกดการันต์ใต้อกของ รong ฉ.ฉ. คือ การเปิดโอกาสให้เรียนซักถาม และการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้สอนกับนักเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดตามอันดับ ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ รong ฉ.ฉ. คือ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสอน การสอนวิชาภาษาไทยให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ และการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในขณะที่สอนและขณะจัดกิจกรรม โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทั้งสามอันดับ นักศึกษาหญิงมีการรับรู้พฤติกรรมการสอน ของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดตามลำดับคือ การเขียนตัวสะกดการันต์ใต้อกของ การตั้งใจฟังเมื่อเรียนตอนคำถาม การเปรียบเทียบและยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดตามอันดับ ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ รong ฉ.ฉ. คือ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสอน และการสอนวิชาภาษาไทยให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทั้งสามอันดับ ค่าเฉลี่ยรวมปรากฏว่า อันดับสูงสุดคือ การเขียนตัวสะกดการันต์ใต้อกของ รong ฉ.ฉ. คือ การตั้งใจฟังเมื่อเรียนตอนคำถาม และการเปิดโอกาสให้เรียนซักถาม โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มากที่สุดตามอันดับ ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ รong ฉ.ฉ. คือ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสอน และการสอนวิชาภาษาไทยให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทั้งสามอันดับ

ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาชาย ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาหญิง และค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาทั้งชายและหญิง ปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน

ตาราง 4 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ด้านการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน

พฤติกรรมการสอน	การรับรู้ของนักศึกษา					
	ชาย		หญิง		รวม	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนได้ แสดงแคว้นถูกของทบทวนหลักวิชา	2.98	.77	3.18	.82	3.13	.81
การใช้พจนานุกรม สารานุกรม และหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ	3.17	1.05	3.06	.86	3.09	.91
การใช้หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ ประกอบการสอน	2.40	.89	2.79	.92	2.70	.93
ค่าเฉลี่ยรวม	2.84	.70	3.01	.69	2.97	.69

ตาราง 4 แสดงว่า นักศึกษาชายมีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ด้านการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดคือ การใช้พจนานุกรม สารานุกรม และหนังสืออ้างอิงอื่น ๆ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การใช้หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ ประกอบการสอน และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์น้อย นักศึกษาหญิงมีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมากเป็นอันดับสูงสุดคือ การใช้พจนานุกรม

ประกอบการสอนได้อย่างคล่องแคล่วถูกต้องตามหลักวิชา โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนอันดับค่าที่สูงสุดคือ การใช้หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ ประกอบการสอน และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวมปรากฏว่า อันดับสูงสุดคือ การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนได้อย่างคล่องแคล่วถูกต้องตามหลักวิชา โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง อันดับค่าที่สูงสุดคือ การใช้หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ ประกอบการสอน และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาชาย ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาหญิง และค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาทั้งชายและหญิง ปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 5 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย คำนวณการมอบหมายงาน

พฤติกรรม การสอน	การรับรู้ของนักศึกษา					
	ชาย		หญิง		รวม	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
การอธิบายก่อนมอบหมายงาน	3.43	.86	3.60	.73	3.56	.76
การมอบหมายงานที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน	3.23	.94	3.37	.77	3.34	.81
การแนะนำหรือจัดหาเอกสารอ้างอิงไว้ให้ผู้เรียนค้นคว้า	3.20	1.03	3.37	.97	3.33	.98
การติดตามผลงานที่มอบหมาย	3.57	.63	3.55	.78	3.55	.74
การทบทวนงานที่มอบหมาย	3.33	.71	3.64	.74	3.57	.74
ค่าเฉลี่ยรวม	3.35	.63	3.51	.58	3.47	.60

ตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษามีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ด้านการมอบหมายงาน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดคือ การติดตามผลงานที่ได้มอบหมาย โดยมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การแนะนำหรือจัดหาเอกสารอ้างอิงไว้ให้ผู้เรียนคนควา โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง นักศึกษาหญิง มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ ผู้สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดคือ การตรวจงานที่ได้มอบหมาย โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ มาก อันดับต่ำที่สุดคือ การแนะนำหรือจัดหาเอกสารอ้างอิงไว้ให้ผู้เรียนคนควาและการมอบหมายงาน ที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวม ปรากฏว่า อันดับสูงสุดคือ การตรวจงานที่ได้มอบหมาย รองลงมาคือ การอธิบายก่อนมอบหมายงาน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก ทั้งสองอันดับ อันดับต่ำที่สุดคือ การแนะนำหรือการจัดหาเอกสารอ้างอิงไว้ให้ผู้เรียนคนควา รองลงมา คือ การมอบหมายงานที่เหมาะสมกับผู้เรียน และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางทั้งสองอันดับ

ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษชาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของ นักศึกษาหญิง และค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาทั้งชายและหญิง ปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก

ตาราง 6 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย ด้านการเสริมแรงทางการเรียน

พฤติกรรมการสอน	การรับรู้ของนักศึกษา					
	ชาย		หญิง		รวม	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
การชี้แจงให้รู้เรียนเห็นความสำคัญของวิชาที่เรียน	3.47	.78	3.61	.76	3.58	.76
การชมเชยรู้เรียนเห็นคุณค่าของถูก	2.80	.93	2.92	.83	2.89	.85
การให้รู้เรียนเห็นการฝึกซ้ำ	2.60	.89	2.78	.78	2.74	.81
การยกย่องผลงานของรู้เรียน	2.90	.85	3.02	.79	2.99	.80
การชี้ขอบการร้องในการทำงานให้รู้เรียนทราบ	2.97	1.07	3.47	.86	3.35	.93
ค่าเฉลี่ยรวม	2.95	.74	3.16	.60	3.12	.64

ตาราง 6 แสดงว่า นักศึกษาชายมีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ด้านการเสริมแรงทางการเรียน ของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดคือ การชี้แจงให้รู้เรียนเห็นความสำคัญของวิชาที่เรียน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การให้รู้เรียนเห็นการฝึกซ้ำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์น้อย นักศึกษาหญิง มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดคือ การชี้แจงให้รู้เรียนเห็นความสำคัญของวิชาที่เรียน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การให้รู้เรียนเห็นการฝึกซ้ำ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวมปรากฏว่า อันดับสูงสุดคือ การชี้แจงให้รู้เรียนเห็นความสำคัญของวิชาที่เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก อันดับต่ำที่สุดคือ การให้รู้เรียนเห็นการฝึกซ้ำ และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาชาย ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาหญิง และค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาทั้งชายและหญิง ปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 7 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

พฤติกรรมการสอน	การรับรู้ของนักศึกษา					
	ชาย		หญิง		รวม	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
การทดสอบผู้เรียนระหว่างการสอน	3.10	.66	3.21	.79	3.19	.74
การทดสอบผู้เรียนภายหลังการสอน	3.00	.70	3.38	.82	3.29	.81
ความเหมาะสมของวิธีการทดสอบ	3.20	.61	3.33	.63	3.30	.62
การแจ้งผลการเรียนใหญ่เรียนทราบ	2.80	.81	3.17	.85	3.08	.85
ค่าเฉลี่ยรวม	3.03	.47	3.27	.55	3.21	.54

ตาราง 7 แสดงว่า นักศึกษาชายมีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดคือ ความเหมาะสมของวิธีการทดสอบ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การแจ้งผลการเรียนใหญ่เรียนทราบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเช่นกัน นักศึกษาหญิงมีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดคือ การทดสอบผู้เรียนภายหลังการสอน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การแจ้งผลการเรียนใหญ่เรียนทราบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวม ปรากฏว่าอันดับสูงสุดคือ ความเหมาะสมของวิธีการทดสอบ รองลงมาคือ การทดสอบผู้เรียนภายหลังการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ทั้งสองอันดับ อันดับต่ำที่สุดคือ การแจ้งผลการเรียนใหญ่เรียนทราบ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาชาย ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาหญิง และค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาทั้งชายและหญิง ปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 8 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ด้านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม

พฤติกรรมการสอน	การรับรู้ของนักศึกษา					
	ชาย		หญิง		รวม	
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s
การแนะนำผู้เรียนให้รู้จักศึกษาค้นคว้า ด้วยตนเอง	3.47	1.04	3.80	.81	3.72	.88
การให้คำแนะนำช่วยเหลือนอกเวลา ที่สอนในชั้นเรียน	3.07	1.05	3.27	.95	3.22	.98
การมอบหมายงานพิเศษเพื่อให้ ผู้เรียนได้ฝึกฝนเพิ่มเติม	2.90	1.13	2.94	.92	2.93	.97
การติดตามผู้เรียนที่มีปัญหา	2.50	1.25	2.74	1.00	2.69	1.07
ค่าเฉลี่ยรวม	2.91	.98	3.17	.70	3.13	.74

ตาราง 8 แสดงว่า นักศึกษาชายมีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ด้านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดคือ การแนะนำผู้เรียนให้รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การติดตามผู้เรียนที่มีปัญหา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์น้อย นักศึกษาหญิงมีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดคือ ด้านการแนะนำผู้เรียนให้รู้จักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก

ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การศึกษาผู้เรียนที่มีปัญหา และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวมปรากฏว่า อันดับสูงสุดคือ การแนะนำผู้เรียนให้รู้จักศึกษาความคืบหน้าตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก อันดับต่ำที่สุดคือ การศึกษาผู้เรียนที่มีปัญหา และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาชาย ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาหญิง และค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาทั้งชายและหญิง ปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเช่นเดียวกัน

ตาราง 9 การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน

พฤติกรรมการสอน	การรับรู้ของนักศึกษา					
	ชาย		หญิง		รวม	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน การทำงาน การค้นคว้า การเลือก กิจกรรมและวิธีสอน	3.30	1.02	3.53	.96	3.47	.97
การเล่าเรื่องหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ประกอบการสอน	3.30	.95	3.53	.82	3.47	.85
การมีสุขภาพจิตดีในขณะสอน	3.23	1.04	3.75	.79	3.63	.88
การเปลี่ยนแปลงวิธีสอนเพื่อสร้าง ความสนใจให้แก่ผู้เรียน	2.60	.89	2.99	.77	2.90	.82
การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดง ความคิดเห็น	3.40	1.00	3.70	.84	3.63	.89
ค่าเฉลี่ยรวม	3.16	.78	3.51	.60	3.43	.66

ตาราง 9 แสดงว่า นักศึกษามีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดคือ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ส่วนอันดับต่ำที่สุดคือ การเปลี่ยนแปลงวิธีสอน เพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์น้อย นักศึกษาหญิง มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดคือ การมีสุขภาพจิตดีในขณะที่สอน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก อันดับต่ำที่สุดคือ การเปลี่ยนแปลงวิธีสอนเพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวม ปรากฏว่า อันดับสูงสุดคือ การมีสุขภาพจิตดีในขณะที่สอนและ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก อันดับต่ำที่สุดคือ การเปลี่ยนแปลงวิธีสอนเพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษายชาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของ นักศึกษาหญิง และค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาทั้งชายและหญิง ปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มาก

ตาราง 10 การรับรู้ของนักศึกษายชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

พฤติกรรมการสอน	การรับรู้ของนักศึกษา					
	ชาย		หญิง		รวม	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
การใช้ภาษาเหมาะสมกับผู้เรียน	3.53	.73	3.93	.74	3.84	.75
การปฏิบัติกับผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกัน	3.47	.86	3.58	.83	3.55	.83
ค่าเฉลี่ยรวม	3.50	.66	3.76	.70	3.70	.70

ตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษาชาย นักศึกษาหญิง มีการรับรู้พฤติกรรมการสอน ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับนักเรียน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย มากเป็นอันดับสูงสุดคือ การใช้ภาษาเหมาะสมกับนักเรียน อันดับต่ำที่สุดคือ การปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบอย่างเคร่งครัด โดยมีความเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มากทั้งหมด ค่าเฉลี่ยรวม ปรากฏผลเช่นเดียวกันกับการรับรู้ของนักศึกษาชาย และนักศึกษาหญิง ทั้งสองมาแล้ว

ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาชาย ค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาหญิง และค่าเฉลี่ยรวมทุกข้อของนักศึกษาทั้งชายและหญิง ปรากฏว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์มากเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยแต่ละด้านและโดยส่วนรวม

ตาราง 11 เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยแต่ละด้านและโดยส่วนรวม

พฤติกรรมการสอน	นักศึกษาชาย (N = 30)		นักศึกษาหญิง (N = 97)		t
	$\bar{X}_1$	s	$\bar{X}_2$	s	
การเตรียมการสอน	2.95	.66	3.19	.50	-1.80
การเสนอเนื้อหาในการทำเนิการสอน	3.43	.46	3.56	.50	-1.36
การใช้รูปแบบประกอบการสอน	2.84	.70	3.01	.69	-1.11
การมอบหมายงาน	3.35	.63	3.51	.58	-1.17
การเสริมแรงทางการเรียน	2.95	.74	3.16	.60	-1.46
การประเมินผลการเรียนรู้การสอน	3.01	.47	3.27	.55	-2.42**
การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม	2.91	.98	3.17	.70	-1.37

ตาราง 11 (ต่อ)

พฤติกรรมการสอน	นักศึกษาชาย (N = 30)		นักศึกษาหญิง (N = 97)		t
	$\bar{X}_1$	S	$\bar{X}_2$	S	
การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน	3.16	.78	3.51	.60	-2.24*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	3.50	.66	3.76	.70	-1.88
ค่าเฉลี่ยรวม	3.12	.55	3.35	.45	-2.04*

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 แสดงว่า การรับรู้ของนักศึกษาชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของ อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ในด้านการประเมินผลการ เรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 ในด้านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนพฤติกรรมสอนอีกเจ็ดด้าน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาการรับรู้ของนักศึกษาโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย แต่ละด้านและโดยส่วนรวม

ตาราง 12 เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย แต่ละด้านและโดยส่วนรวม

พฤติกรรมการสอน	เคยเรียนวิชาเอก ภาษาไทยมาก่อน (N = 61)		ไม่เคยเรียนวิชาเอก ภาษาไทยมาก่อน (N = 66)		t
	$\bar{X}_1$	s	$\bar{X}_2$	s	
การเตรียมการสอน	3.23	.57	3.08	.47	1.55
การเสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน	3.55	.53	3.49	.46	.73
การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	3.07	.73	2.91	.64	.87
การมอบหมายงาน	3.43	.61	3.50	.58	- .70
การเสริมแรงทางการเรียน	3.19	.75	3.04	.52	1.28
การประเมินผลการเรียนรู้การสอน	3.23	.58	3.17	.53	.63
การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม	3.14	.76	3.14	.72	.02
การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน	3.46	.69	3.42	.63	.32
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	3.80	.79	3.57	.65	1.76
ค่าเฉลี่ยรวม	3.34	.54	3.26	.41	.93

ตาราง 12 แสดงว่า การรับรู้ของนักศึกษาที่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ทั้งในและนอกชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้วิชาภาษาไทยแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยและนอกชั้นเรียนแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความพึงพอใจ กับนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความจำเป็น ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยและนอกชั้นเรียน

ตาราง 13 เปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความพึงพอใจ กับนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความจำเป็น ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยและนอกชั้นเรียน

พฤติกรรมการสอน	เลือกเรียนด้วย ความพึงพอใจ (N = 85)		เลือกเรียนด้วย ความจำเป็น (N = 42)		t
	$\bar{X}_1$	s	$\bar{X}_2$	s	
การเตรียมการสอน	3.20	.55	3.06	.45	1.46
การเสนอเนื้อหาในการดำเนิน การสอน	3.53	.53	3.52	.41	.14
การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	3.06	.71	2.83	.68	1.73
การมอบหมายงาน	3.46	.64	3.49	.52	-.28
การเสริมแรงทางการเรียน	3.17	.70	2.96	.60	1.82

ตาราง 13 (ต่อ)

พฤติกรรมการสอน	เลือกเรียนด้วย ความพึงพอใจ (N = 85)		เลือกเรียนด้วย ความจำเป็น (N = 42)		t
	$\bar{X}_1$	s	$\bar{X}_2$	s	
การประเมินผลการเรียนการสอน	3.24	.56	3.13	.54	1.01
การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม	3.21	.77	3.03	.69	1.32
การสำรวจบรรยากาศในชั้นเรียน	3.50	.70	3.28	.54	1.96*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	3.78	.76	3.67	.94	.70
ค่าเฉลี่ยรวม	3.35	.52	3.22	.38	1.60

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 แสดงว่า การรับรู้ของนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความพึงพอใจ กับนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความจำเป็น ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอน วิชาภาษาไทย ในด้านการสำรวจบรรยากาศในชั้นเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ อีกแยกกัน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาการรับรู้ของนักศึกษาโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 5 หากความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเอกภาษาไทยของนักศึกษา

ตาราง 14 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเอกภาษาไทยของนักศึกษา

พฤติกรรมการสอน	ค่าสหสัมพันธ์ (r)
การเตรียมการสอน	-.09
การเสนอเนื้อหาในบทเรียนการสอน	-.01
การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	-.08
การมอบหมายงาน	.04
การเสริมแรงทางการเรียน	.07
การประเมินผลการเรียนรู้การสอน	.06
การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม	-.04
การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน	.07
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	.17

ตาราง 14 แสดงว่า การรับรู้พฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยทุก ๆ ด้าน ไม่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเอกภาษาไทยของนักศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า การรับรู้พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยทุกด้าน มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเอกภาษาไทยของนักศึกษา

สรุป อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการรับรู้ของนักศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และมหาวิทยาลัยอีสาน-ใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และมหาวิทยาลัยอีสาน-ใต้ ตามตัวแปรตามเพศ พื้นความรู้วิชาภาษาไทย และสาเหตุที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทย
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ของนักศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และมหาวิทยาลัยอีสาน-ใต้ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเอกภาษาไทยของนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตรสองปี วิชาเอกภาษาไทย ชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 ในมหาวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และมหาวิทยาลัยอีสาน-ใต้ จำนวน 129 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สำหรับวัดพฤติกรรมการสอนเกาฑาน โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามของ ประสงค์ แสงแก้ว (ประสงค์ แสงแก้ว 2521 : ภาคผนวก) และนำไปทดสอบใช้กับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 โดยมอบหมายให้หัวหน้าภาควิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้แจกแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งส่งคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ ยกเว้นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยาลัยครูเลย ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง แบบสอบถามได้รับกลับคืนมาครบทั้ง 129 ฉบับ และเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ 127 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.45 ของแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เอส.พี.เอส.เอส.

(Statistical Package for Social Science : SPSS) โดยใช้ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการสอนในแต่ละด้านและโดยส่วนรวม
2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับการรับรู้ของนักศึกษา ด้านเพศชายกับเพศหญิง ด้านความรู้วิชาภาษาไทย และสาเหตุที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทย โดยใช้ t-test
4. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยทุกคน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเอกภาษาไทยของนักศึกษา โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient) และทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้ t-test

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ปรากฏผลดังนี้

1. พฤติกรรมการสอนที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ใช้อยู่ในเกณฑ์มากที่สุด ตามการเรียนรู้ของนักศึกษา มีดังนี้

1.1 การชี้แจงแผนการสอน การปฏิบัติงาน การจัดกิจกรรม และการวัดผล
ใหญ่เรียนทราบ

- 1.2 การบอกจุดมุ่งหมายของบทเรียน
- 1.3 การเปรียบเทียบและยกตัวอย่างประกอบการอธิบาย
- 1.4 การอ้างอิงแหล่งความรู้ที่น่าเชื่อถือ
- 1.5 การย่ำยสาระสำคัญของเนื้อหา
- 1.6 การสอนให้สัมพันธ์ทั้งหลักภาษา การใช้ภาษา วรรณคดี และวรรณกรรม
- 1.7 การสอนให้สัมพันธ์กับทักษะทั้งสี่ (ฟัง พูด อ่าน เขียน)
- 1.8 การอ่านคำและข้อความที่เกี่ยวข้องในขณะสอนใ้ถูกต้อง
- 1.9 การเขียนตัวสะกดการันต์ใ้ถูกต้อง
- 1.10 การอธิบายรวมกันระหว่างผู้สอนกับนักเรียน
- 1.11 การถามเพื่อใ้เรียนนึก
- 1.12 การตั้งใจฟังเมื่อเรียนตอบคำถาม
- 1.13 การสรุปความใ้เรียนเข้าใจ
- 1.14 การเปิดโอกาสใ้เรียนซักถาม
- 1.15 การตอบปัญหาขณะที่สอนใ้ชัดเจน
- 1.16 การอธิบายก่อนมอบหมายงาน
- 1.17 การติดตามผลงานที่ใ้มอบหมาย
- 1.18 การตรวจงานที่ใ้มอบหมาย
- 1.19 การชี้แจงใ้เรียนเห็นความสำคัญของวิชาที่เรียน
- 1.20 การแนะนำนักเรียนใ้รู้จักศึกษาค้นคว้าทบทวนเอง
- 1.21 การเปิดโอกาสใ้เรียนมีอิสระในการทำงาน การค้นคว้า การเลือกกิจกรรม

และวิธีสอน

- 1.22 การเล่าเรื่องหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ประกอบการสอน
- 1.23 การมีสุขภาพจิตดีในขณะสอน

- 1.24 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น
- 1.25 การใช้ภาษาเหมาะสมกับผู้เรียน
- 1.26 การปฏิบัติอยู่เรียนอย่างเท่าเทียมกัน
2. พฤติกรรมการสอนที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ใช้อยู่ในเกณฑ์น้อย เมื่อเทียบกับพฤติกรรมข้ออื่น ๆ ตามการรับรู้ของนักศึกษา มีดังนี้
 - 2.1 การจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์
 - 2.2 การจัดหาอุปกรณ์ที่มีความแปลกใหม่
 - 2.3 การใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ
 - 2.4 การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสอน
 - 2.5 การใช้หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ ประกอบการสอน
 - 2.6 การชมเชยผู้เรียนทันทีที่ตอบถูก
 - 2.7 การให้ผู้เรียนมีการฝึกซ้ำ
 - 2.8 การยกย่องผลงานของผู้เรียน
 - 2.9 การมอบหมายงานพิเศษให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนเพิ่มเติม
 - 2.10 การติดตามผู้เรียนที่มีปัญหา
 - 2.11 การเปลี่ยนแปลงวิธีสอนเพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน
3. นักศึกษาชายและหญิง รับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ในแต่ละด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
5. นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความพึงพอใจ กับนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความจำเป็น มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงด้านเดียว คือด้านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย
ทุกด้าน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเอกภาษาไทยของนักศึกษา ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ตาม
การรับรู้ของนักศึกษา ในสหวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และสหวิทยาลัยอีสาน-ใต้ มีประเด็นสำคัญควรแก
การนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาชายและหญิง มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านการประเมินผลภาระเรียนการสอน นักศึกษาหญิง
มีความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนมีการประเมินผลภาระเรียนการสอนมากกว่านักศึกษายชาย สาเหตุที่เป็น
เช่นนี้เนื่องจากนักศึกษามีความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย มีการทดสอบผู้เรียนระหว่าง
การสอนและภายหลังการสอน ตลอดจนความเหมาะสมของวิธีการทดสอบ และแจ้งผลภาระเรียนให้
ผู้เรียนทราบ มากกว่านักศึกษายชาย ส่วนด้านการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน นักศึกษาชายและหญิง
มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 และนักศึกษามีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศในห้องเรียน
มากกว่านักศึกษายชาย สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากนักศึกษามีความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนวิชา
ภาษาไทย มีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำงาน การค้นคว้า การเลือกกิจกรรมและวิธีสอน
เล่าเรื่องหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ประกอบการสอน มีสุขภาพจิตที่ดีในขณะที่สอน เปลี่ยนแปลงวิธีสอน
เพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น มากกว่านักศึกษาย
สำหรับค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน พบว่า นักศึกษามีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอน
วิชาภาษาไทย แตกต่างจากการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษายชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของ หินกร บัณฑิตโก (หินกร บัณฑิตโก 2526 : 35) ที่ศึกษาทัศนะของ
ครูประจำการชายและหญิง ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์วิทยาลัยครูบุญานจอมบึง พบว่า

ครูประจำการชายและหญิงมีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนโดยส่วนรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องจากผลงานวิจัยของ อยุสุช ห่าไร (อายุสุช ห่าไร 2524 : 107) ที่ศึกษาทัศนะของนักศึกษาที่มีพื้นฐานการศึกษาแตกต่างกัน ที่มีต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง พบว่า นักศึกษาที่มีพื้นฐานการศึกษา แตกต่างกัน มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ไม่แตกต่างกัน สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการที่นักศึกษาดังกล่าว ใฝ่ใถ้วิธีการเรียนการสอนที่เหมือนกัน และมีความสามารถปรับปรุงตนให้เท่าเทียมกันได้

3. นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความพึงพอใจ กับนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความจำใจ มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะด้านการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน โดยที่ นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความพึงพอใจ มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอนด้านการ สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนมากกว่านักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความจำใจ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความพึงพอใจ เคยเรียนวิชาเอก ภาษาไทยมาก่อนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง จึงมีพื้นฐานความสนใจ ความฉันท ใจในกิจกรรม และวิธีสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย คล้ายคลึงกับนักศึกษาที่เลือกเรียน วิชาเอกภาษาไทยด้วยความจำใจ ดังนั้นพื้นฐานเดิมของนักศึกษาจึงมีความสำคัญ ที่ทำให้เกิด ความแตกต่างกันเกี่ยวกับทัศนะที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ ทั้งผลงานวิจัยของ อรรถพร เจนการกิจ (อรรถพร เจนการกิจ 2525 : 163 - 167) ที่ศึกษาความคิดเห็นของผู้ให้การอบรม ผู้เข้าอบรมและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ เกี่ยวกับวิชาพลศึกษา ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง พบว่า การเรียนการสอนจะให้เกิดผลดีต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะต้อง คำนึงถึงพื้นฐานเดิมของผู้เรียนด้วย ส่วนพฤติกรรมท่านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทยทุกท่าน กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเอกภาษาไทยของนักศึกษา ปรากฏว่า ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแตกต่างจากผลงานวิจัยของ พรณี ภานุทานนท์ พรณี ภานุทานนท์ 2528 : 118) ที่ศึกษาความสัมพันธ์และแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ การเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ กับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร พบว่า การรับรู้ของนักเรียนด้านการใช้คำถาม การเสริมแรงและการใช้สื่อการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สาเหตุที่ผลงานวิจัยนี้แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจากผู้เรียน เรียนอยู่ในระดับต่างกัน วัยและประสบการณ์ต่างกัน จึงทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกันไปควย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการสอนของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย หามการรับรู้ของนักศึกษา นักศึกษาเห็นว่า อาจารย์สอนมีพฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทย อยู่ในระดับค่าถึง 11 ข้อ จึงควรที่อาจารย์สอนจะได้ใช้พฤติกรรมการสอนต่อไปนี้ ในการสอนวิชาภาษาไทยในมากขึ้น คือการจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ การจัดหาอุปกรณ์ที่มีความแปลกใหม่ การใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสอน การใช้หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ ประกอบการสอน การชมเชยผู้เรียนทันทีที่ตอบถูก การให้ผู้เรียนมีการฝึกทำ การยกย่องผลงานของผู้เรียน การมอบหมายงานพิเศษเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนเพิ่มเติม การติดตามผู้เรียนที่มีปัญหา และการเปลี่ยนแปลงวิธีสอนเพื่อสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน

2. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์สอนวิชาภาษาไทยแตกต่างกัน ในด้านการประเมินผลการเรียนการสอนและการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน จึงควรที่อาจารย์สอนได้พิจารณาการประเมินผลการเรียนการสอน และการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับเพศของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

ควรมีการศึกษา เปรียบเทียบพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยที่สอน
นักศึกษาคณะปฏิบัติ ระดับศาสตรบัณฑิต หลักสูตรสองปี และศาสตรบัณฑิต หลักสูตรสี่ปี

מחנכים

บรรณานุกรม

- ก้อ สวัสดิทาณิธย์ "ครูกับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา" ป.ศ.ร. 2519
รายชื่อนักการพิมพ์ 2519, 221 หน้า
- การฝึกหัดครู, กรม กองแผนงาน สถิติการศึกษา จงเจริญการพิมพ์ 2520, 55 หน้า
- การฝึกหัดครู, สภา หลักสูตรการฝึกหัดครูระดับปริญญาตรี (ฉบับปรับปรุง) 2524
ส.สมบุรณ์การพิมพ์ 2525, 368 หน้า
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน โดยคณะกรรมการวางแผนและติดตามประเมินผล
การพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) (ฉบับร่าง) 2524, 320 หน้า อักสำเนา
- คลังศักดิ์ คำแถม พฤติกรรมการสอนด้านการถามตอบและทักษะทั่วไป ปริญญาบัณฑิต กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 60 หน้า อักสำเนา
- เฉลียว บุรีภักดิ์ และ คนอื่น ๆ ลักษณะครูที่ดี โรงพิมพ์คำวาว 2520, 425 หน้า
- ระปะนีย์ นาคกรรพ และ ประภาศรี สีหอำไพ ภาษาไทยสำหรับครู แผนกวิชาสารพัดศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 130 หน้า
- ทองเรือน อมรรักุล การบริหารกิจการนิสิต : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ จงเจริญการพิมพ์
2525, 153 หน้า
- ทัศนีย์ สุกเมธี "บทบาทด้านการพัฒนาอาจารย์ของอธิการวิทยาลัยครู" ผลงานวิจัยทาง
การศึกษา (เล่ม 2) โรงพิมพ์เจริญผล 2526, 379 หน้า
- หินกร บันฉิโก การศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงจาก
ทัศนะของครูประจำการ ปริญญาบัณฑิต กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2526, 50 หน้า อักสำเนา
- นกรราชสีมา, วิทยาลัยครู คณะวิชาครุศาสตร์ หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์
วิชาศึกษาศาสตร์ปฏิบัติ โรงพิมพ์ศิริอักษรการพิมพ์ 2526, 288 หน้า
- นันททยา ล่ำควน เปรียบเทียบผลการสอนวิชาวรรณคดีไทยเรื่อง "ละครไทย" โดยใช้วิธี
สอนที่จับหัดเขียนแบบโปรแกรมสไลด์ เทปกับวิธีสอนแบบธรรมดาสำหรับนักศึกษาครูระดับ
ปริญญาตรี วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2525, 241 หน้า อักสำเนา

- ป๊อชน กสินรัตน์ และ คนอื่น ๆ "ค่านิยมของอาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โรงพิมพ์เจริญผล 2526, 326 หน้า
- บุญชม ศรีสะอาด "รูปแบบของผลการเรียนในโรงเรียน" ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเล่ม 1 โรงพิมพ์เจริญผล 2526, 473 หน้า
- บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, ม.ล. ภาษาไทยวิชาที่ถูกลืม เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 170 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว 2518, 90 หน้า
- ประสิทธิ์พรพรณ สุธรรมวงศ์ และ นพคุณ คุณาชีวะ ระเบียบวิธีสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520, 138 หน้า
- ประไพ เจริญจาก การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ วิทยาลัยครูจันทระเกษม 2525, 188 หน้า อักษรสำเนา
- ประสงค์ แสงแก้ว พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยครูลำปางตามทัศนะของนักศึกษา ปริทัศน์นิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 68 หน้า อักษรสำเนา
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา "กระบวนการเรียนการสอน" ใน รายงานสรุปการสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 3 - 6 มิถุนายน 2519 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2519, 209 หน้า อักษรสำเนา
- ปรีชา เสรฐธีร หลักการสอนและการฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ ม.ป.ท. ม.ป.ป., 434 หน้า อักษรสำเนา
- ปิ่นวดี จิวนรานุรักษ์ ศึกษาพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปริทัศน์นิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 122 หน้า อักษรสำเนา
- พยอม วงศ์สารศรี จิตวิทยาการศึกษา สารเสริมรู้ 2526, 271 หน้า

- พรรณี ภาณุทานนท์ ความสัมพันธ์และแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างการับรู้การเรียนการสอน
วิชาวิทยาศาสตร์กับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ในกรุงเทพมหานคร ปรินญาปพนธ์ กศ.ค. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2528, 148 หน้า อักสำเนา
- พิศวาท ลักการกุล "การสร้างแบบฝึกหัดทักษะการเขียนร้อยแก้วเชิงสร้างสรรค์เพื่อการเรียน
การสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเล่ม 1
โรงพิมพ์เจริญผล 2526, 473 หน้า
- พุทธศาสนิกฤ การศึกษาคืออะไร สมชายการพิมพ์ 2517, 147 หน้า
- ภัทรา วรวิรินทร์พร ศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทยของอาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยครู
นครหลวง วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524, 176 หน้า
อักสำเนา
- มาณพ ภาณุทวีไลธรรม "พฤติกรรมที่คาดหวังและเป็นจริงในการให้การอบรมครูประจำการ
ของอาจารย์วิทยาลัยครู" การวิจัยด้านการฝึกหัดครูและการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการ
ฝึกหัดครู โรงพิมพ์การศาสนา 2527, 450 หน้า
- รองรัตน์ อิศรภักดี และ เทือก กุสุมา ณ อรุยา ภาษาไทยตอน 1 วิธีสอนภาษาไทย
โรงพิมพ์คุรุสภา ม.ป.ป., 183 หน้า
- วิชัย คิสสระ "การประเมินผลย้อนกลับสู่อาจารย์" ใน รายงานสรุปการสัมมนาเพื่อพัฒนา
การเรียนการสอน 3 - 6 มิถุนายน 2519 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2519, 209 หน้า
- วิมลศิริ ร่วมสุข การสอนภาษาไทย ม.ป.ท. 2522, 125 หน้า
- สถาพร มาลีเวรรพงศ์ พฤติกรรมการเรียนการสอนคือธรรมเนียมปฏิบัติวิชาการศึกษ
ขั้นสูง ปรินญาปพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา 2517, 105 หน้า อักสำเนา
- สมพร ปาละจุม สมรรถภาพที่พึงปรารถนาของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในทัศนะของครูใหญ่
ครูและผู้อำนวยการในจังหวัดร้อยเอ็ด ปรินญาปพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2520, 40 หน้า อักสำเนา

สมพร มั่นตะสุตร การสอนภาษาไทย โอเคียนส์โตร์ 2526, 299 หน้า

สมสรร วงษ์น้อย พฤติกรรมการสอนด้านการบรรยาย วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 55 หน้า อักสำเนา

ส.วาสนา ประวาลพฤษณ์ "บทบาทการประเมินผลการเรียนการสอน" ศึกษาศาสตร์

1 : 12 - 15 มกราคม - เมษายน 2520

สาโรช บัวศรี มาตรฐานพื้นฐานบางประการสำหรับการสร้างครูที่ดี โรงพิมพ์คุรุสภา
2515, 25 หน้า

สำเริง บุญเรืองรัตน์ และ คนอื่น ๆ "การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินผล
ในการสอน" ผลงานวิจัยทางการศึกษา (เล่ม 2) โรงพิมพ์เจริญผล 2526,
379 หน้า

สุจิต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์ทรัพย์ วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
ไทยวัฒนาพานิช 2523, 277 หน้า

สุมานิน รุ่งเรืองธรรม กลวิธีสอน โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม 2526, 158 หน้า

เสาวลักษณ์ สิงห์วงษา พฤติกรรมการสอนด้านการพูด เสียง ท่าทางและแบบของภาษา
ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน วิทยานิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 65 หน้า อักสำเนา

อนันต์ ศรีโสภา และ คนอื่น ๆ "การประเมินผลย้อนกลับไปสู่อาจารย์และนิสิต" รายงาน
สรุปการสัมมนาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 209 หน้า

อวยุส ท้าวไร ศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทยของอาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524, 139 หน้า อักสำเนา

อรรถพร เจนการกิจ ความคิดเห็นของผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับปัญหา
การเรียนการสอน ในวิชาพลศึกษาของโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
ประจำการในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2525, 202 หน้า อักสำเนา

เอมอร์ เนียมน้อย ศึกษาพฤติกรรมการสอนวิชาเอกภาษาไทยค่านการจูงใจของอาจารย์
ในวิทยาลัยครูนครสวรรค์ วิทยาลัยครูกำแพงเพชร วิทยาลัยครูสุพรรณบุรีและวิทยาลัยครู
ลำปาง วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524, 199 หน้า
 อัครสำเนา

Baral, P.P. and others. "Listing and Preliminary Classification of the Item Pool," A Taxonomy of Teaching Behaviors. Stanford Center for Research and Development in Teaching, 1969. 19 p.

Batista, E.E. "The Place of Colleague in the Appraisal of College Teaching : A Review of Literature," Research in the Higher Education. Vol. 4, 1976. 257 p.

Best, John W. Research in Education. 2nd. ed., New Jersey, Prentice Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1970. 399 p.

Biddle, Bruce J. "Method and Concept in Classroom Research," Review of Educational Research. 37 : 346 June, 1967.

Campbell, J.R. "Cognitive and Affective Process Development and Its Relation a Teacher Interaction Ratio," Dissertation Abstracts. 30 : 1096-A, 1970.

Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd.ed., New York, Harper, 1970. 752 p.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Book, Co., 1971. 466 p.

Flanders, Ned A. Analyzing Teaching Behavior. Massachusett. Addison-Wesley Publishing Company, 1970. 448 p.

Greenwood, G.E. and others. "The Students Evaluation of College Teaching Behavior," Journal of Education Measurement. 2 : 141 - 143, Summer, 1974.

Ioannis, Paraskerophonlos. "How Student Rate Their Teachers," The Journal of Educational Research. 62 : 25 - 29 September, 1968.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," Journal of Educational and Psychological Measurement. 30 : 607 - 610 Autumn, 1970.

Nie, Norman H. and others. SPSS : Statistical Package for Social Sciences. 2nd.ed., New York, McGraw-Hill Book Company, 1975. 320 p.

Oden, Chester W. "Personality Profiles of Successful Inner - city Teachers and the Appropriateness of the Responses of Pre - Service Teachers of Similar and Differing Profiles to Simulated Inner - city Classroom Situations," Dissertation Abstracts. 33 : 194-A July, 1972.

Stevens, Barbara C. "A Study of In-Service Teacher Characteristics," Dissertation Abstracts. 1 : 313-A, July, 1974.

Wiles, Kemble. Supervision for Better School. 4th.ed., New Jersey : Prentice Hall, 1975. 328 p.

Young, Patrick Opal Lee. "An Effective Teacher Profiles," Dissertation Abstracts. 33 : 4306-A January, 1975.

ກາດພວກ

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิยม เวียงจันทน์
ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รองศาสตราจารย์บุญ บุญศรีพันธ์
ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูจันทระเกษม
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกชัย สารีบุตร
ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูเชียงใหม่
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาคริต อนันทรวัน
ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูเลย
5. อาจารย์คารณี วงษ์น้อย
มหาวิทยาลัยภาษาไทย โรงเรียนสาธิตน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข

แบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กันยายน 2529

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกภาษาไทย

ข้าพเจ้า นายบรรยง มีสติ รับราชการเป็นอาจารย์สอนวิชาภาษาไทย สังกัด
ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูเลย จังหวัดเลย ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาโท
วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และกำลังศึกษาวิจัยเรื่อง
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย การการรับรู้ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย
อีสาน - เหนือ และมหาวิทยาลัยอีสาน - ใต้ ผลงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะเป็นประโยชน์
ในการที่จะนำไปปรับปรุงพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ให้มีความ
เหมาะสมยิ่งขึ้น

ความึกเห็นของท่านมีส่วนสำคัญที่จะทำให้การวิจัยชิ้นนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วย
ความเรียบร้อย จึงขอความกรุณาจากท่านได้ตอบแบบสอบถาม ตามความึกเห็นของท่านด้วย
ความจริงใจทุกข้อ คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับและจะไม่กระทบกระเทือนต่อผู้ใดทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าหวังว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรยง มีสติ)

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย
พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย การการรับรู้ของ
นักศึกษาในมหาวิทยาลัยอีสาน- เหนือ และมหาวิทยาลัยอีสาน-ใต้

ตอนที่ 1 รายละเอียดส่วนตัว

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. พื้นความรู้วิชาภาษาไทย

☐ เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน

☐ ไม่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน

3. สถานศึกษา

☐ วิทยาลัยครูเลย

☐ วิทยาลัยครูสกลนคร

☐ วิทยาลัยครูอุตรธานี

☐ วิทยาลัยครูสุรินทร์

☐ วิทยาลัยครูนครราชสีมา

☐ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี

4. สาเหตุที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทย (โปรดระบุสาเหตุลงในวงเล็บด้วย)
- ☐ เลือกเรียนด้วยความพึงพอใจ (เพราะ

)
- ☐ เลือกเรียนด้วยความจำเป็น (เพราะ

)

ตอนที่ 2 การรับรู้ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

ขอให้ท่านพิจารณาตามความเป็นจริงว่าพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอน
เฉพาะรายวิชาเอกภาษาไทย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 เป็นที่พอใจของท่าน
อยู่ในระดับใดใน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

กรุณาเลือกตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ เพียงระดับเดียวเท่านั้น และตอบให้ครบทุกข้อ

ตัวอย่างแบบสอบถาม

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	ระดับความพอใจของนักศึกษา				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
o การออกเสียงภาษาไทยไวยากรณ์			✓		

จากตัวอย่างนี้ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความพอใจต่อการออกเสียงภาษาไทย
ไวยากรณ์ ของอาจารย์ผู้สอนรายวิชาเอกภาษาไทยอยู่ในระดับ "ปานกลาง"

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	ระดับความพอใจของนักศึกษา				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
1. การชี้แจงแผนการสอน การปฏิบัติงาน การจัด กิจกรรมและการวัดผลให้ผู้เรียนทราบ					
2. การจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์					
3. การจัดหาอุปกรณ์ที่มีความแปลกใหม่					
4. การจัดเตรียมเอกสารประกอบการสอน					
5. การบอกจุดมุ่งหมายของบทเรียน					
6. การเปรียบเทียบและยกตัวอย่างประกอบ การอธิบาย					
7. การอ้างอิงแหล่งความรู้ที่น่ามาสอน					
8. การย่ำสารสำคัญของเนื้อหา					
9. การใช้วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ					
10. การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการสอน					
11. การสอนวิชาภาษาไทยให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น					
12. การสอนให้สัมพันธ์กันทั้งหลักภาษา การใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม					
13. การสอนให้สัมพันธ์กับทักษะทั้งสี่ (ฟัง พูด อ่าน เขียน)					
14. การอ่านค่าและข้อความที่เกี่ยวข้องในขณะสอน ได้ถูกต้อง					
15. การเขียนตัวสะกดการันต์ได้ถูกต้อง					

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	ระดับความพอใจของนักศึกษา				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
16. การอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้สอน กับผู้เรียน					
17. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในขณะสอนและ ขณะจัดกิจกรรม					
18. การถามเพื่อให้ผู้เรียนคิด					
19. การตั้งใจฟังเมื่อผู้เรียนตอบคำถาม					
20. การสรุปความให้ผู้เรียนเข้าใจ					
21. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม					
22. การตอบปัญหาขณะสอนให้ชัดเจน					
23. การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนให้ชัดเจน ถูกต้องตามหลักวิชา					
24. การใช้พจนานุกรม สารานุกรม และหนังสือ อ้างอิงอื่น ๆ					
25. การใช้หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร วิทยุ โทรทัศน์ประกอบการสอน					
26. การอธิบายก่อนมอบหมายงาน					
27. การมอบหมายงานที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน					
28. การแนะนำหรือจัดหาเอกสารอ้างอิงไว้ให้ ผู้เรียนค้นคว้า					
29. การติดตามผลงานที่ได้มอบหมาย					

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	ระดับความพอใจของนักศึกษา				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
30. การตรวจงานที่มอบหมาย					
31. การชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของวิชาที่เรียน					
32. การชมเชยผู้เรียนทันทีที่ตอบถูก					
33. การให้ผู้เรียนมีการฝึกซ้ำ					
34. การยกย่องผลงานของผู้เรียน					
35. การชี้ข้อบกพร่องในการทำงานให้ผู้เรียนทราบ					
36. การทดสอบผู้เรียนระหว่างการสอน					
37. การทดสอบผู้เรียนภายหลังการสอน					
38. ความเหมาะสมของวิธีการทดสอบ					
39. การแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนทราบ					
40. การแนะนำผู้เรียนให้รู้จักศึกษาด้วยตนเอง					
41. การให้คำแนะนำ ช่วยเหลือนอกเวลาการสอน ในชั้นเรียน					
42. การมอบงานพิเศษให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนเพิ่มเติม					
43. การติดตามผู้เรียนที่มีปัญหา					
44. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการทำงาน การค้นคว้า การเลือกกิจกรรมและวิธีเรียน					

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์	ระดับความพอใจของนักศึกษา				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	5	4	3	2	1
45. การเล่าเรื่องหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ประกอบ การสอน					
46. การมีสุขภาพจิตที่ดีในขณะสอน					
47. การเปลี่ยนแปลงวิธีสอนเพื่อสร้างความสนใจ ให้แก่ผู้เรียน					
48. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น					
49. การใช้ภาษาเหมาะสมกับผู้เรียน					
50. การปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกัน					

ขอขอบคุณ

ภาคผนวก ก

การแบ่งกลุ่มพฤติกรรมภรรยาสอนเป็นรายบ้าน

การแบ่งกลุ่มพฤติกรรมการสอนเป็นรายคำ

กลุ่มพฤติกรรมการสอน	พฤติกรรมการสอนย่อยข้อที่
1. คำการ เตรียมการสอน	1, 2, 3, 4, 5
2. คำการ เสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน	6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22,
3. คำการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	23, 24, 25
4. คำการมอบหมายงาน	26, 27, 28, 29, 30
5. คำการ เสริมแรงทางการเรียน	31, 32, 33, 34, 35
6. คำการ ประเมินผลการเรียนการสอน	36, 37, 38, 39,
7. คำการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม	40, 41, 42, 43
8. คำการ สร้างบรรยากาศในชั้นเรียน	44, 45, 46, 47, 48
9. คำปฏิบัติสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	49, 50

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เกี่ยวกับการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์
ผู้สอนวิชาภาษาไทยแต่ละท่าน และโดยส่วนรวมของนักศึกษา โดยใช้ 0-1 coefficient

พฤติกรรมการสอน	ค่าความเชื่อมั่น
1. การเตรียมการสอน	.74
2. การเสนอเนื้อหาในการดำเนิน การสอน	.83
3. การใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน	.50
4. การมอบหมายงาน	.72
5. การเสริมแรงทางการเรียน	.68
6. การประเมินผลการเรียนการสอน	.66
7. การช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม	.65
8. การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน	.54
9. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	.47

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นายยรรยง มีสติ
มาตุภูมิ 51 บ้านตมปากบวง (บ้านจารย์) หมู่ที่ 1 ตำบลหนองเหล็ก
อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์
บิดา-มารดา นายประทีป มีสติ - นางเย็น มีสติ (ตากเพียร)
การศึกษา
ประถมศึกษา โรงเรียนวัดบ้านจารย์ ตำบลหนองเหล็ก อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์
มัธยมศึกษา โรงเรียนสุรวิทยาคาร จังหวัดสุรินทร์
ป.กศ. วิทยาลัยครูนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
ท.ม. ศึกษาด้วยตนเอง และสอบที่สนามสอบจังหวัดสุรินทร์
กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประสบการณ์ ครูโรงเรียนบ้านโพธิ์ (โพธิ์ศรีวิทยา) ตำบลหนองบัว อำเภอศีขรภูมิ
จังหวัดสุรินทร์
ครูโรงเรียนวัดบ้านพันมี ตำบลจารย์พัก อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์
ครูใหญ่โรงเรียนบ้านกระคาน ตำบลหนองเหล็ก อำเภอศีขรภูมิ
จังหวัดสุรินทร์
ครูใหญ่โรงเรียนบ้านโคกลำม ตำบลบรปือ อำเภอบรปือ
จังหวัดมหาสารคาม
อาจารย์หมวดวิชาภาษาไทย โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์
อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม (กรมสามัญศึกษา)
อาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
วิทยาลัยครูเลย จังหวัดเลย
อาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
วิทยาลัยครูสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์

พฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ตามการรับรู้ของนักศึกษา
ในสหวิทยาลัยอีสาน-เหนือ และสหวิทยาลัยอีสาน-ใต้

บทคัดย่อ
ของ
ยรรยง มีสติ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อ เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2531

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการรับรู้ของนักศึกษา ที่มีต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัย อีสาน-เหนือ และมหาวิทยาลัยอีสาน-ใต้ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาวิชาเอกภาษาไทย ระดับ ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 หลักสูตรสองปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2529 ในวิทยาลัยครูเลย วิทยาลัยครูอุดรธานี วิทยาลัยครูสกลนคร วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครู นครราชสีมา และวิทยาลัยครูอุบลราชธานี จำนวน 127 คน จำแนกเป็นนักศึกษาชาย 30 คน นักศึกษาหญิง 97 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ แบบสอบถาม ผลจากการศึกษา พบว่า

1. นักศึกษาชายและหญิง มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชา ภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการประเมินผลการเรียนการสอน การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
2. นักศึกษาที่เคยเรียนวิชาเอกภาษาไทยมาก่อน กับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียนวิชาเอก ภาษาไทยมาก่อน มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยในแต่ละด้าน และเฉลี่ยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความพึงพอใจ กับนักศึกษาที่เลือก เรียนวิชาเอกภาษาไทยด้วยความจำเป็น มีการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอน ของอาจารย์ผู้สอน วิชาภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเพียงด้านเดียวคือ ด้านการสร้างบรรยากาศใน ชั้นเรียน ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
4. ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ผู้สอน วิชาภาษาไทยทุกด้าน กับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาเอกภาษาไทยของนักศึกษา

TEACHING BEHAVIORS OF THAI LANGUAGE INSTRUCTORS AS PERCEIVED
BY STUDENTS IN NORTH ISAN AND SOUTH ISAN UNITED COLLEGES

AN ABSTRACT

BY

YUNYONG MEESATI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
September 1988

The purposes of this research were to study and compare the teaching behaviors of Thai language teachers at the bachelor degree level as perceived by students in the North Isan and South Isan United Colleges.

The sample included 127 fourth-year students, majoring in Thai in the two-year programme, and studying in the first semester of Academic Year B.E. 2529, at Loei, Udonnathani, Sakonnakhon, Surin, Nakhornrajsim and Ubonrachathani Teachers' Colleges. The sample comprised 30 male and 97 female students. The instrument for collecting data was the questionnaire.

The findings were as follows :

1. Both male and female students differently perceived the teaching behaviors of Thai language teachers with statistical significance in the aspects of evaluation and learning climate creation, but no statistical significance in other aspects when all aspects were compared.
2. The students who previously majored in Thai and those who never took Thai before, differently perceived the teaching behaviors of Thai language teachers in each aspect and all aspects on average with no statistical significance.
3. The students who willingly majored in Thai and those who unwillingly majored in Thai differently perceived the teaching behaviors of Thai language teachers with statistical significance only in the aspect of learning climate creation, but no statistical significance in other aspects.

4. The relationship was not found between perception of the teaching behaviors of Thai language teachers in all aspects and students' learning achievements in the Thai language.